

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Kjer so mladi, je tudi napredek

Čeprav kmetijstvo pestijo različne težave, so v škofjeloški kmetijski zadruzi do avgusta odkupili devet odstotkov več klavne govede in šest odstotkov več mleka kot lani v enakem času.

stran 3

Tisoč telefonov, kulturni dom, kabelska televizija...

Razmišljamo, da bi na celotnem območju uredili kabelsko televizijo. Naredili bomo anketo med ljudmi, s katero bomo skušali ugotoviti, koliko ljudi bi jo želelo imeti.

stran 4

Trubarjevina je nared

Tisti, ki so doslej poznali le skromen spomenik Primožu Trubarju na Raščici in razpadajočo kaščo, bodo ob v kamnu obnovljenih objektih osupnili.

stran 5

Zvezni trener in kapetan Hvasti odstopil

Razprtije že dolgo spremljajo naš kolesarski šport, ki je kljub temu dosegal uspehe. Zvezni trener in kapetan Franc Hvasti ima veliko zaslug, vendar je moral odstopiti.

stran 20

Zapora ali zmeda

V ponedeljek naj bi bila uradno nehala veljati prepoved vožnje skozi stari del mesta Radovljica. Prve ocene o poletni zapori so si podobne: to ni bila zapora, temveč navadna zmeda.

stran 24

V prostorih Gorenjskega sejma v Kranju bo v soboto, 20. septembra — jutri torek — srečanje gorenjskih tekstilnih delavcev in upokoencev, ki bo posvečeno spominu na veliko tekstilno stavko pred petdesetimi leti v Kranju. Ob tej priložnosti smo tekstilcem namenili posebno pozornost: predstavljamo vam gorenjske tekstilne tovarne in delavce, današnjo tekstilno industrijo in njeno bodočnost (na straneh od 7 do 18).

Trdnješe vezi s koroškimi Slovenci — Predstavniki medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, gorenjskih podjetij in družbenopolitičnih organizacij so se včeraj v Kranju sešli z vodstvi slovenskih organizacij na Koroškem in njihovih gospodarskih ustanov ter zastopniki našega konzulata v Celovcu in celovškega zborniškega predstavništva. Na pogovoru so zlasti ocenjevali, kaj še storiti, da bo sodelovanje boljše in da bodo uresničeni že sprejeti dogovori. — Foto: F. Perdan

Posojila za plačilo v tujino

Kranj, 16. septembra — Da bi premostili težave pri plačevanju v tujino, je zvezni izvršni svet dovolil poslovnima bankama vzpostavitev tako imenovanih kratkoročnih kreditnih linij za najemanje premostitvenih posojil pri tujih bankah. Plačila do tujine po redni poti še vedno ne potekajo normalno, kar slabo vpliva na naš poslovni ugled v tujini, zaradi nedobavljenih tujih materialov se pojavljajo motnje v proizvodnji, tuji upniki pa zaračunavajo našim dolžnikom zaradi zavlačevanja plačevanja dodatne obremenitve. Tudi za prihodnje redno plačevanje v tujini izgledi niso najboljši, saj je neplačanih nalogov do tujine kar precej.

V temeljni banki Gorenjske je neplačanih nalogov za okrog 15 milijonov dolarjev. Organi banke so ukrepali hitro: že v začetku septembra je banka najela dobrih pet milijonov dolarjev posojila, v torek pa je njen kreditni odbor odobril še najem desetih milijonov dolarjev posojila. Vrniti jih je treba različno, v dveh do šestih mesecih, in so sorazmerno ugodna, saj znašajo obresti povprečno 8 odstotkov. Ker naj bi stroške posojil nosile dolžnice, organizacije združenega dela, se bo banka z vsako dogovarjala posebej. Zanimanje za takšna posojila, najeta so bila v različnih valutah, je precejšnje, saj bomo zdaj lahko samo na ta način plačali obveznosti do tujine. To je še vseeno boljše, pravijo, kot pa ostati dolžnik in plačevati težke penale.

—jk

Dan miru

Organizacija združenih narodov je leto 1986 razglasila za leto miru, 16. september pa za dan miru. V torek, na praznični dan (žal samo na papirju, saj je zdaj v svetu nad deset krvavih lokalnih vojn, če ne štejemo terorističnih dejanj) se je začelo tudi zasedanje generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Našo delegacijo vodi zvezni sekretar za zunanje zadeve Raif Dizdarevič. Generalni sekretar OZN Perez de Cuellar je pozvonil z zvoncev miru, otroci so spustili balone z mirovnimi gesli, začel pa se je tudi svetovni tek miru za pomoč organizaciji UNICEF. Predsednik predsedstva SFRJ Siniša Hasani je v posebni izjavi dejal, da bo Jugoslavija še naprej v prvih vrstah boja za mir in razorožitev in da se za to zavzema v OZN, neuvrščeni gibanju, svoji zunanji politiki in na vseh mednarodnih forumih.

—jk

Balkansko prvenstvo v kolesarstvu

Zlato za mladince, srebro za člane

Sofija, 18. septembra — Jugoslovanski kolesarji so med mladinci in člani na letošnjem balkanskem prvenstvu dosegli imeniten uspeh. V ekipni vožnji so bili naši kolesarji veliko boljši od Grkov in Bolgarov. Manj uspeha so imeli člani. Čeprav so dobro vozili, jim je zmaga ušla nekaj kilometrov pred ciljem, ker so padli zaradi oljnega madeža in potem niso mogli ujeti vodilnih Bolgarov. Tudi drugo mesto je uspeh za našo mlado člansko kolesarsko ekipo.

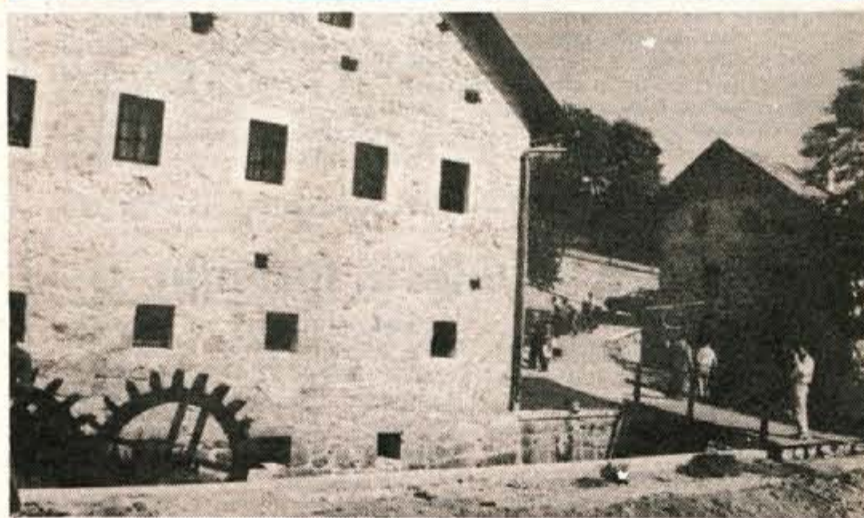
Jutri sta na sporedu še posamični vožnji za člane in mladince.

—dh

Odkupili pet ton gob

Škofja Loka, 16. septembra — Tudi najbolj strastni gobarji že dolgo ne pomnijo tako obilne letine kot je letošnja. Samo v škofjeloški kmetijski zadruzi so do torka odkupili prek pet ton gob, največ v Hotavljah, Poljanah, Bukovici, Češnjici in Škofji Loki. Cena je odvisna od ponudbe in povpraševanja, suče pa se okrog 1500 dinarjev za kilogram. Zadruga proda gobe Slovenijasadu, odtod pa gredo neposredno v roke italijanskim kupcem. (cz)

90 MERKUR KRANJ
let pravi ljudje na pravem mestu

Trubarjeva domačija obnovljena — Na slovesnosti v nedeljo, 21. septembra, ob 11. uri bodo odprli Trubarjevo spominsko sobo in druge objekte, ki sodijo k domačiji na Raščici pri Velikih Laščah. Obnovili so jo z denarjem, ki so ga delovne organizacije, posamezniki in institucije darovali Trubarjevemu skladu. O tem pomembnem kulturnem dogodku več na 5. strani.

Danes in jutri na Bledu mednarodno FISA veslanje za veterane in veteranke

Na Bledu nekdanji veslaški asi

Bled, 19. septembra — Turistični slovenski biser, prelesto Blejsko jezero, že od včeraj gosti najboljše veslače, veterane in veteranke, ki bodo svoje sposobnosti pokazali na 1000 metrov dolgi progi danes in jutri. Za veteranske kategorije po starostnih skupinah se je prijavilo kar 1905 veslačev iz dvaindvajsetih držav. Tekmovalo bo kar 675 čolnov, med njimi 82 ženskih.

Organizatorji se bodo potrudili, saj bo leta 1989 na Bledu spet svetovno prvenstvo v veslanju. Koledar tekmoval-

nja je za oba dneva natrpan. Zato bodo začeli že danes ob 15. uri, jutri pa jih bodo ljubitelji veslanja lahko gledali od 9. do 17. ure.

—dh

KRATKE PO GORENJSKEM

Priloge na prireditve - Pisali smo že, da bo od 26. do 28. septembra v Tunjicah pri Kamniku zanimiva prireditev v avtokrosu. 26. in 27. sta na programu trening in finale drugega republiškega prvenstva, 28. septembra pa bo veliko mednarodno tekmovanje. Prizadevati mladi organizatorji, AMD Kamnik iz Tunjic, upajo, da se bodo s tema dvema prireditvama uvrstili v mednarodni koledar tovrstnih prireditev in da bodo tudi organizatorji enega od evropskih prvenstev. Zato v teh dneh s prostovoljnimi delom urejajo 720 metrov dolgo progo za avtokros. - A. Z.

Mesec požarne varnosti

Kranj - Gorenjski gasilci se že pripravljajo na oktober, ki je vsako leto mesec požarne varnosti. Vsa gasilska društva na Gorenjskem bodo pripravila predavanja o varstvu pred požari in o gašenju. Marsikje bodo prikazali gašenje vnetljivih tekočin s prahom in peno. Predvajali bodo tudi filme o požarih na vaseh in najpogostejših vzrokih zanj. V mesecu požarne varnosti pa bo Gasilska zveza Slovenije izdala tudi posebne letake. I. P.

Za dve sekundi prekratki

Kokrica - Gasilsko društvo Kokrica pri Kranju je minulo nedeljo v počastitev praznika krajevnih skupnosti Kokrica pripravilo gasilsko tekmovanje. Prvo mesto so osvojili gasilci iz društva Šmarje pri Jelšah, ki so že nekaj časa poznani po tem, da so na tovrstnih tekmovanjih doma in v tujini vedno prvi. Gasilsko društvo Šmarje pri Jelšah je bilo ustanovljeno že 1880. leta. Drugi, za dve sekundi prekratki, da bi osvojili prvo mesto, so bili gasilci iz kranjske Save. Tretje mesto pa so osvojili domači gasilci s Kokrice. I. P.

Preverjanje znanja za rezervne starešine

Kranj - Na podlagi letnega programa usposabljanja zveze rezervnih vojaških starešin bo občinska konferenca ZRVS Kranj v nedeljo, 21. septembra, na strelišču v Struževem izvedla preverjanje znanja za rezervne vojaške starešine iz kranjske občine. Starešine bodo najprej odgovarjali na vprašanja, ki so bila objavljena v letošnji tretji številki Naše obrambe, v programu pa je tudi streljanje na 100 metrov s puško PAP. Nazadnje pa bo še tehnični zbor sredstev za protiklepnji boj. Preverjanje znanja za starešine se bo začelo ob 8. uri. A. Ž.

Spominska slovesnost na Lipniški planini

Jelovica - V počastitev spomina na 20 borcev Selške čete, ki so padli 9. septembra 1942. leta, na boje I. grupe partizanskih odredov in boje Cankarjeva bataljona ter v spomin na 45-letnico vstaje je bila v soboto, 13. septembra, na Lipniški planini na Jelovici spominska slovesnost. Zbralo se je prek sto borcev iz jeseniške in radovljiške občine. O junaškem boju Selške čete in bojih v tem delu Gorenjske je govoril predsednik občinske organizacije ZZB NOV Radovljica Slavko Staroverski. V programu so nastopili kulturni delavci z Jesenic. Po proslavi je bilo v Partizanskem domu Vodiška planina tovariško srečanje z delavci Iskre Otoče, ki so ob tej priložnosti proslavljali dan Iskre. JR

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

NAMESTO PO NAČRTU PO NAROČILU

V Kranju spet vidimo, kako ne bi smeli delati z družbenim de-

Če bi pesnik vedel... - Naša bralka D. iz Kranja nas je pred dnevi poklicala v uredništvo in povedala, da jo zelo moti zanemarjenost stavbe v Tomšičevi ulici v Kranju. V hiši, kjer je 18. oktobra 1869. leta umrl slovenski pesnik Simon Jenko, je nazadnje imel v pritličju prostore Mladi rod. Lokal je že nekaj časa zapuščen, »krasijo« pa ga razbita stekla in splošna zanemarjenost. 2. septembra letos je minilo 63 let, odkar je takratno mesto Kranj (tako je zapisano na plošči) na tej hiši ob šestdesetletnici Narodne čitalnice vzdalo spominska ploščo slovenskemu pesniku Simonu Jenku. Morda bo do 18. oktobra letos, ko bo minilo 117 let od smrti Simona Jenka, kdo lo poskrbel, da bo takrat stavba vsaj malo manj zanemarjena. M. L.

narjem. Tokrat gre za dela na obnovljeni Cesti Staneta Zagarja. Pri mostu, kjer stoji kiosk in frizerski salon (pravzaprav že na Partizanski cesti), so položili beton in asfalt, kjer je bil prej glavni požiralnik na kanalu. Ker pa je zdaj drugi požiralnik višji od cestišča, se po dežju voda ne more nikamor odteči. Že prej je bila pred hišo in kioskom velika luža, zdaj pa je še večja. Ko so pred dnevi merili asfaltne površine, sem jim povedal, kaj se zdaj tu dogaja. Dobil sem odgovor, da delajo po naročilu. Menim, da bi bilo bolje, če bi delali po načrtu, ne pa po naročilu. In kdo je sploh tisti, ki lahko naroči takšno cestišče, čez katerega je treba »plavati«? Le kdo je naročil, zaridavo kanala in jaška ter takšno izvedbo, da je zdaj jašek višji od cestišča? Ali naši strokovnjaki niso toliko samostojni, da se lahko vsakdo vtika vanje in povzroča škodo? Na Partizanski cesti v Kranju je to zdaj že druga velika mlaka. Prva je že skoraj dvajset let nasproti šole Simona Jenka. Težko verjamem, da bo ta napaka odpravljena, kar bo v deževju in pozimi še posebej občutili delavci Ibiča, Merkurja, Komunalne cone in krajani Primskovega, ki morajo vsak dan po tej poti. Verjetno se tudi v Krajevni skupnosti. Kranj Center ne strinjajo s takim delom, pa njihove pripombe tudi ne bi bilo veliko zalege. Foto: H. J.

Praznik v Medvodah

Tisoč telefonov, kulturni dom, kabelska televizija...

Medvode, 19. septembra - Na območju Medvod, kjer je bila še pred šestimi leti ena krajevna skupnost, jih je danes pet. Drevi ob 18. uri bo na Kopaljšču ob Sori pod šotorom srečanje krajanov ob krajevnem prazniku. 16. septembra se namreč spominjajo partijske konference, ki je bila 1934. leta v gradu Goričane. Udeležil se je tudi tovariš Tito.

Čeprav je že šest let na območju Medvod v občini Ljubljana Šiška pet krajevnih skupnosti (Medvode, Preska, Vaše-Goričane, Senica in Sora) so Medvode še vedno glavno središče življenja in dogajanja na tem območju, kjer živi prek 7200 krajanov. Malokrat obiščemo te kraje, kjer je (mimogrede) tudi precej naročnikov Gorenjskega glasa. Tokrat, ob prazniku, smo se pogovarjali s tajnikom krajevnih skupnosti Medvode Igorjem Pogačarjem. »Marsikaj zanimivega je na našem območju, smo tudi med redkimi v Sloveniji, kjer je pet krajevnih skupnosti povezanih v skupnost krajevnih skupnosti. Vsaka krajevnega skupnosti ima svoje organe, vse skupaj pa še predsedstvo, ki ga sestavljajo predsedniki svetov in skupščin KS ter predsedniki krajevnih konferenc SZDL,« je povedal.

Ob letošnjem prazniku krajevnih skupnosti Medvode, Preska, Vaše-Goričane, Senica in Sora je bilo v minulih dneh že več prireditev. Pripravili so športna in gasilska tekmovanja, likovni ex-tempore, razstavo ročnih del upokoencev, Donit in Aero pa sta pripravila še posebne prireditve.

Danes ob 18. uri bo pod šotorom na Kopaljšču ob Sori srečanje krajanov. Kulturni program bodo pripravili člani KUD Otona Župančiča iz Sore in pihalni orkester Donita. Potem bo igral ansambel Ivana Ruparja.

Tovrstnih poskusov za ustanavljanje skupnosti krajevnih skupnosti je bilo v Sloveniji že več, vendar so redkokje zaživele. Medvode so gleda tega izjema. Prav s tovrstno povezavo, s tako organizirano jim je uspelo z gledno sodelovanje z združenim delom na tem območju. Vse delovne organizacije, v katerih je okrog 3000 zaposlenih, razen tozda Predilnice iz delovne organizacije Tekstil Ljubljana, so podpisale samoupravni sporazum s skupnostjo krajevnih skupnosti o uresničevanju programov do leta 1990. Zaposleni prispevajo vsako leto 14 odstotkov od čistega osebnega dohodka za uresničitev teh programov.

»Rezultati, ki jih dosegamo, niso majhni,« pravi Igor Pogačar. »Na ta način smo 1982. leta na celotnem območju končali veliko telefonsko akcijo, tisoč telefonov. Ker pa se je izkazalo, da so potrebe večje, zdaj to akcijo nadaljujemo in spomladi pri-

Središče dogovarjanja in dogajanja za vseh pet krajevnih skupnosti so še vedno Medvode.

Prva nagrada svetovnemu popotniku

Kranj, septembra - Jutri bo minilo štirinajst dni, od kar je 1230-članski kolektiv kranjskega Merkurja v dvorani Gorenjskega sejma slavil 90-letnico. Ob tej priložnosti je 30 delavcev iz Merkurja pripravilo tudi zanimivo razstavo o različnih dejavnostih. Posebna komisija je takrat prvo nagrado prisodila znanemu kranjskemu svetovnemu popotniku Stanetu Tavčarju, ki že 35 let dela v kranjskem Merkurju.

morja, piramid Egipta in skozi puščave Libije in Tunisa. Potoval je 90 dni. Čez nekaj let se je z mopedom spet podal na Saharo in potem na Sinaj. Del teh doživetij je zdaj zbral in predstavil na razstavi. Zanimivo je tudi to, da je z mopedom prepotoval 66 tisoč in še prej s ko-

lesom po Evropi 22 tisoč kilometrov. O teh potovanjih pa je imel v Sloveniji in tudi v tujini kar 2212 predavanj. Ko smo ga povprašali po načrtih, je hudomušno odvrnil: »Pred menoj je še nadaljnjih 50 let, ki jih bo treba dobro izkoristiti!«

Za rože je treba imeti roko

Angela Mežnarc

Mislila sem, da je plevel

»Na sliki semenske vrečke so izgledale zelo lepe rožice, ko sem jih posejala v vrt, so bile pa kot plevel. Ne rasti ne cveteti ni hotelo. Potem pa se je, kdove kako, zasejalo po dvorišču, zdaj pa rastejo in cveto kot ponorele. Torej niso za vrt, ampak za v pesek. Potem se v neki vrtnarski reviji videla, da rastejo le na peččenem, v šodru, na slabem zemljišču, v skali. »Teph rože« jim pravim. Zdaj rastejo med ploščicami na dvorišču. Cel grmič, a ena sama korenina. Po njih lahko celo hodiš, pa jim ni nič, lepo diše in čebele jih oblegajo. Pa nobene nege ne potrebujejo. Kar bog jih zaliva.

Ko je bila avgusta tista suša, jih je pa malo prebarvalo. Tako mi je o svojih rožicah, ki so vse dvorišče odele v modro, pripovedovala Angela Mežnarc, Resmanova s Sela pri Žirovnici. Po latinško se jim reče alyssum, po nemško pa Königteppich - kraljevska preproga po naše. Res se marsikje »muči«, po vrtovih. Kot vidite, so namenjene sklanjatom, suhozidom. Hvaležna roža, a v vrtu, na dobri zemlji, ne uspeva. D. Dolenc

GORENJSKI GLAS
PETEK, 19. SEPTEMBRA 1986

Srečanje gorenjskih tekstilnih
delavcev in upokoјencev

Tekstilni delavci Gorenjske 1936-86

Zastarela NE, sodobna DA

Za tekstilce je značilna navezanost na tovarno. Žal vse bolj usiha, v Kranju kot tekstilnem središču se je pravzaprav ohranila le v IBI—ju. Domača mladina se izogiba tekstilnih tovarn, oblikovanje in kemijska tehnologija jih zanima, predenje in tkanje pa ne več. Doma jim starši pripovedujejo o garanju na odpisanih strojih, o nizki plači in pokojnini, ki potrebuje varstveni dodatek. Svojim otrokom žele lepše delo. Z juga zato prihajajo mlada dekleta, še dvajset jih nimajo, ko stopijo za stroj po štirinajstih dneh uvajanja. S sabo prinesejo kup problemov, nimajo stanovanja, živeti se morajo v novo okolje.

Tekstilna industrija je bila pri nas pred leti tako rekoč odpisana, razpravljali so, ali sodi k nam ali ne. Tekstilci so vztrajno dokazovali, da razgreti načrtovalci nimajo prav, in so v svojih naporih ostali sami. Drugod so ravnali drugače: tovarne so posodobili, in zahodne tekstilne tovarne so elektroniko že preživele, na njihova vrata trka robotizacija. V razviti Zahodni Nemčiji je tekstil ostal, celo veliko ga naredo. Če boste vprašali podjetnika, kako mu je to uspelo, bo njegov odgovor zelo preprost. Vsako leto grem na sejem, bo odvrnil, če najdem hitrejši stroj, ga kupim in starega vržem ven, pri tem pa pazim, da novi zavzame manj prostora in porabi manj energije.

Zastarela, kakor je, tekstilna industrija seveda ne sodi k nam, njena bodočnost pa je v posodobitvi, ne v zapiranju tekstilnih tovarn. Posodobitve ne narekuje le boljši zaslužek, temveč tudi humanizacija dela. Sodobna tehnologija zahteva le nadzor strokovnjaka, ki se spozna na elektroniko, ne več garanja priučenih tkalk in predic. Takšen posel pa je seveda za domačo mladež spet zanimiv.

Tudi v naše tekstilne tovarne prihaja zlasti v zadnjih letih vse več novih strojev, čeprav še marsikje ropotajo petdeset- in stoletniki. Vse bolj se spreminja razmerje med strojem in človekom, vse manj je živega dela. Sodobna švicarska statev, nameščena v našo tovarno, stane, denimo, 60 milijonov dinarjev, tkalka pa streže štirinajstim.

Tekstilna industrija v svoji vztrajnosti ni zaspala. Izdelke danes prodaja najbolj izbirčnim zahodnim kupcem, našim oblekam in tkaninam ni treba zardevati v zadregi pred drugimi. Ve, kaj je moda, kaj so novi materiali. Navsezadnje pa seveda tudi doma kroji kulturo oblačenja. Tekstilci niso zaspali, kakor naši izdelovalci pohištva, ki že predolgo sede na iverki in jo drago prodajajo doma, drugod pa je že utonila v pozabo in jo tam lahko prodajajo le na kilograme.

Po zgled, kako je moč s kakovostjo izdelkov in spoštovanjem dobavnih rokov stvarno ceno dosegati tudi na tujem, gremo lahko v marsikatero našo tekstilno tovarno. Prav na vrhu lestvice je kranjski IBI, ki v ostri konkurenci tudi na tujem prodaja po svoji ceni. V letošnjem prvem polletju so izvozili kar za 5.862 dolarjev na delavca, ob koncu leta bo število podvojeno. Če bi bile tako izkoriščene vse naše tekstilne tovarne, ne bi bilo težko odplačevati tujih dolgov.

TEKSTILINDUS KRANJ

BODOČNOST JE V BOLJŠIH IZDELKIH IN ŠE VEČJEM IZVOZU

Današnji Tekstilindus je nastal z združitvijo Tiskanine in Inteksa leta 1961. Njegovi prvotni predniki pa so tekstilne tovarne Inteks, Jugobruna, ki se je po osvoboditvi preimenovala v Tiskanino, in prvi kranjski Tekstilindus.

Tekstilindus je zdaj organiziran v štirih tozdih: Predilnica, Tkalnica, Plemenitilnica ter Prehrana in oddih, imajo pa tudi delovno skupnost skupnih služb. Delo poteka v dveh ločenih obratih, v bodoče pa nameravajo proizvodnjo v celoti organizirati na sedanji lokaciji obrata I na Gorenjesavski cesti. V Tekstilindusu je zaposlenih 2.293 delavcev.

Na leto proizvedejo okoli 24 milijonov metrov tkanin, od katerih jih približno 40 odstotkov prodajo na tuje. To so tkanine iz bombaža in mešanic s sintetičnimi in drugimi vlakni, namenjene so za športna oblačila, srajce, ženske obleke in perilo. Doma pretežno del izdelkov prodajo konfekarjem, deloma pa tudi trgovini. Izvažajo v 13 zahodnoevropskih dežel, v štiri države Bližnjega vzhoda ter v Združene države Amerike in Sovjetsko zvezo.

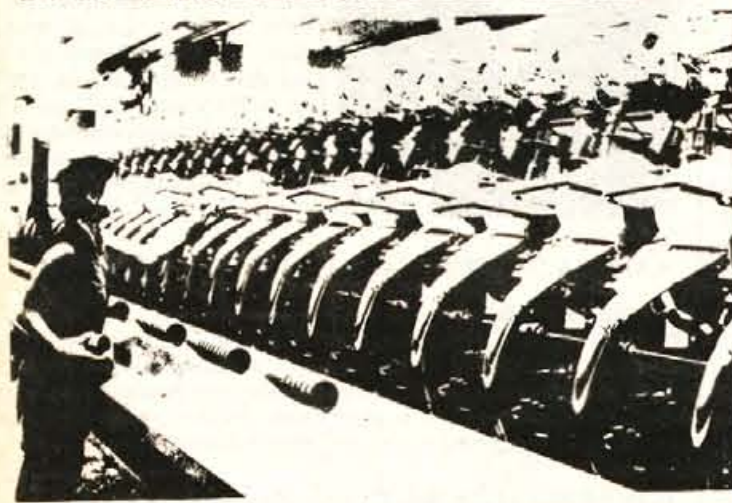
Predvsem zadnja tri leta je v Tekstilindusu pospešena investicijska dejavnost, usmerjena v modernizacijo opreme in tehnologije. Do leta 2000 pa načrtujejo zamenjavo pretežnega dela sedanje opreme.

TEKSTILINDUS KRANJ

»Izkoristili bomo vse možnosti ter naše delo in napore vložili v tehnološki razvoj in posodobitev tovarne. Ne bomo povečali obsega proizvodnje, temveč s tržno več vrednimi programi ustvarjali več dohodka. Ne bomo se umaknili, ampak pospešeno prodajali na tuje, kamor želimo prodajati polovico svoje proizvodnje.« je o bodočnosti Tekstilindusa povedal DIREKTOR SLAVKO ZALOČKAR.

TEKSTILINDUS KRANJ

Predvsem zadnja tri leta v Tekstilindusu pospešeno investirajo, usmerjeni so v modernizacijo opreme in tehnologije. Najprej so posodobili energetske naprave s postavitvijo kotlovnice na plin, posodobili so tkalniške in plemenitilniške zmogljivosti, sedaj pa pospešeno vlagajo tudi v predilnico.

V letošnjem prvem polletju so za naložbe namenili 1,2 milijarde dinarjev, predvsem za uvoz strojne opreme z Zahoda. Sem sodijo: linija za mešanje vlaken, linija za čiščenje, zbiranje in predelavo odpadkov, visokoproduktivna raztezaljška in mikalniki, aparati za kontrolo preje, križno previjalni stroji, škrobilni stroji, kontinuirana barvalna naprava in računalniška oprema. Med drugimi naložbami pa velja omeniti: snovalni stroj, vdevalne aparate, listovke za brezčolnice statve, specialne šivalne stroje in opremo za trafopostajo pri plemenitilnici. Večina uvozne opreme je začela obratovati po dopustih. Do konca letošnjega leta pa bodo dobili še specialni kalander, naročili so rotacijski tiskarski

stroj, zgraditi pa nameravajo skladišča za surovine.

Tudi v dolgoročnem načrtu do leta 2000 je pozornost namenjena predvsem posodobitvi proizvodnje: do leta 2000 nameravajo zamenjati pretežni del sedanje opreme. Nova oprema bo sodobnejša, vodena z mikroprocesorji ter z regulacijskimi in merilnimi aparati.

Tekstilindus bo tako dolgoročno ohranil sedanji obseg proizvodnje, prizadevanja pa usmeril v nadaljnje izboljšanje kakovosti izdelkov, predvsem s kvalitetnejšo obdelavo tkanin, ter v večjo tržno prilagodljivost.

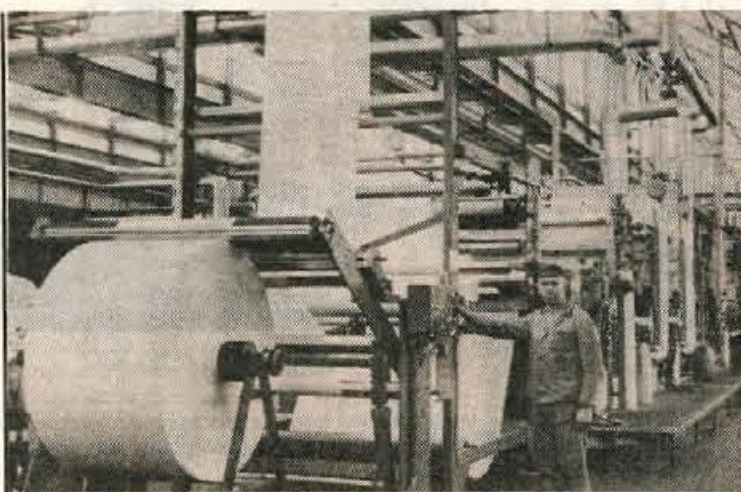
TEKSTILINDUS KRANJ

TEKSTILINDUS KRANJ

Tekstilindus sodi med tiste kranjske organizacije, ki so veliko vlagale v objekte družbenega standarda. Veliko delavcev je dobilo stanovanje ali stanovanjske kredite. Leta 1965 so za samske delavce zgradili delavski dom v Stražišču, leta 1974 so mu dodali prizidek. Zdaj je v njem 185 sob z 261 ležišči, zraven sta še otroški vrtec in lekarnica.

V obeh obratih imajo restavraciji, ki pripravita 2.400 toplih obrokov na dan. Posebno skrb namenjajo letovanju delavcev: v Novigradu imajo 48 počitniških hišic, staro in novo brunarico na Krvavcu in dom v Bohinjju s štirimi stanovanji. Letos so počitniške zmogljivosti povečali še za pet apartmajev v naselju Mareda pri Novigradu. Delavcem so namenili tudi dve splošni in zobozdravstveni ambulanti.

V letošnjem prvem polletju so v Tekstilindusu izdelali 1.827 ton preje in 12,8 milijona tekočih metrov tkanin, s čimer je bil količinski obseg proizvodnje na ravni zadnjih let. Tehnični in tržni izbor izdelkov sta bila zahtevnejša, vendar s kakovostjo izdelkov v širšem smislu niso povsem zadovoljni. Izboljšala se je tehnična kakovost izdelkov, še premalo pa je bilo storjenega pri hitrem in zaočroženem kolekcijiranju in spoštovanju proizvodnih rokov pri doslednem izpolnjevanju naročil. Glede na vrst izdelanih tkanin je zanimiv 14 odstotkov večji delež tiskanih, kar narekujejo modni in sezonski trendi.

Število zaposlenih se je povečalo za 30, zaposlenih je torej 2.293 ljudi, njihov povprečni osebni dohodek je bil 87.050 dinar-

KLJUČNA PROBLEMA STA TEHNOLOŠKA ZASTARELOST IN SLABA STROKOVNA USPOSOBLJENOST DELAVCEV

V Tekstilindusu so v dolgoročni načrt do leta 2000 kot najpomembnejši nalogi zapisali, da bodo odpravili tehnološko zastarelost in odpisane osnovne sredstev ter da bodo izboljšali zdaj slabo strokovno usposobljenost delavcev. To sta njhova ključna problema, ki sta povezana drug z drugim.

Med poglavitnimi cilji pa je seveda izvoz, saj nameravajo na tuje prodajati polovico svojih izdelkov. Na konvertibilnem tržišču je že zdaj njihov izvoz večji od uvoza, v bodoče pa naj bi bil še večji.

Za doseg teh ciljev bodo morali ohraniti in verjetno tudi izboljšati akumulativno in reprodukcijsko sposobnost. Na razkorak med celotnim prihodom in dohodkom pa bodo vplivale stvarne cene energije, prevoza, vloženi sredstev in dela.

Obsega proizvodnje ne nameravajo povečati, temveč izboljšati njegovo kakovost. Ohranili naj bi torej letno proizvodnjo 24 milijonov metrov tkanin. Glede na surovinski sestav bodo zmanjšali delež tkanin iz bombažnih vlaken, povečal pa se bo delež tkanin iz mešanice bombaža in kemičnih

TEKSTILINDUS KRANJ

vlaklen ter tkanin iz kemičnih vlaken. Na pohodu so pač novi materiali, ki bombaža sicer ne bodo povsem zamenjali, temveč se bodo vanj vključevali, deloma pa ga tudi nadomestili. Posebno po letu 1990 se bo povečal delež širokih tkanin, ki so imele lani 36-odstotni delež, postopoma pa se bo povečal na 80- do 85-odstotnega. Izdelovali bodo več modnih, kvalitetnejših tkanin tudi glede na obdelavo, kar pomeni večjo prilagodljivost modnim tendencam in zahtevam kupcev.

Kakor smo že zapisali, nameravajo polovico izdelkov prodati na tuje, predvsem na Zahod, kamor bodo izvažali 41 do 46 odstotkov proizvodnje, na Vzhod pa 2 do 4 odstotke. Ob tem moramo povedati, da na Zahod že zdaj izvozijo 40 odstotkov proizvodnje. Domača prodaja pa se bo bolj nagibala k prodaji znanim kupcem, konfekarjem torej, ki naj bi kupili do 40 odstotkov celotne proizvodnje: trgovcem bi torej

jev, kar je za 121 odstotkov več kot lani v tem času in kaže, da ohranjajo njegovo stvarno vrednost.

Za naložbe so namenili 1,2 milijarde dinarjev, kar pomeni, da se nadaljuje živahna investicijska dejavnost zadnjih treh let. Šestina je bila lastnih sredstev, drugo devizni kredit. Pretežni del naložb namreč predstavlja uvožena strojna oprema z Zahoda.

Oskrba z izdelavnim materialom, predvsem z uvoženim, je bila slaba. Po novem letu so uvozili le zakasnelo blago iz lanskega leta, tekoča uvozna naročila in plačila so bila v manjših zneskih, imela so večmesečne zamude ali pa jih sploh ni bilo. Domače dobave niso bile na ravni preteklih let, vendar njihova kakovost niha. Proizvodnja torej ni bila motena zaradi boljše založenosti iz prejšnjega leta.

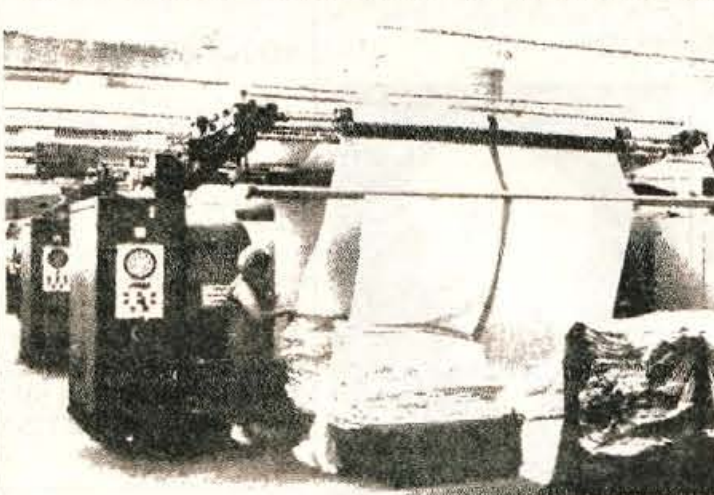
Prodaja na domačem trgu je bila uspešna, zato se se zaloga končnih izdelkov zmanjšala, vendar so več blaga usmerili od znanih kupcev k trgovcem, zaradi česar je dohodkovni učinek slabši. Na tuje so prodali 40 odstotkov izdelkov in zaslužili 5,3 milijona dolarjev, od tega je konvertibilni izvoz znašal 4,3 milijona dolarjev.

V Tekstilindusu pravijo, da jim novi devizni zakon povzroča veliko preglavic, čeprav so jim obetali, da jih ne bo. Dogajanje v prvi polovici letošnjega leta pa je dalo dovolj povoda za živčnost, negotovost in globoko zaskrbljenost v zvezi z ohranjanjem nemotene proizvodnje, vzdrževanjem povezav v reproverigi in zlasti pri izpolnjevanju izvoznih poslov. Ob koncu julija so znašali še lani najeti blagovni devizni krediti za vlakna, barvila in kemikalije skupaj z obrestmi približno 3 milijone dolarjev, ki jih bodo morali z izvozom pokriti do konca septembra.

Celotni prihodek od prodanih 14,6 milijona metrov tkanin znašal 8 milijard 972 milijonov dinarjev in je bil za 72 odstotkov višji od lanskega v tem času. Porabljena sredstva so porasla za 58 odstotkov, doseženi dohodek pa je bil višji za 97 odstotkov. Čeprav sta poslovni rezultat in njegova delitev skromnejša od povprečja zadnjih let, pa je to boljše kot lani v tem času. Ob upoštevanju splošnih pogojev gospodarjenja torej lahko rečemo, da je zadovoljivo.

TEKSTILINDUS KRANJ

ostalo 10 do 15 odstotkov Tekstilindusovih tkanin.

Zaradi večje kakovosti izdelkov pričakujejo, da bodo lahko cene na konvertibilnem tržišču povečali za 2 odstotka na leto, vrednost konvertibilnega izvoza pa bo tudi zaradi večje prodaje rasla od 2,5 do 3 odstotke letno.

Bombaž bodo še naprej uvažali, približno polovico s klirinških področij. Z umetnimi vlakni pa se bodo skušali oskrbovati doma, če bodo ustrezne kakovosti. Pod primernimi pogoji so pripravljene vlagati v razvoj umetnih vlaken.

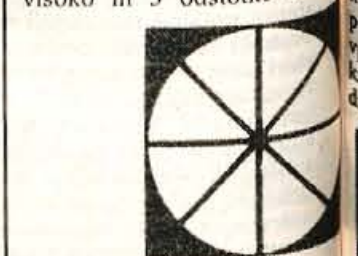
Glavni energetski vir bo plin, ki bo nadomestil še preostalo porabo premoga, rezervni vir pa je mazut. Povečali pa bodo odjem električne energije.

Do leta 2000 bodo s sodobnejšo zamenjali pretežni del opreme, med večjimi gradnjami pa bo po letu 1990 gradnja prizidka ob sedanji tkalnici, zgradili pa bodo še skladišče vlaken, skladišče tkanin in kemikalij, mehanično delavnico in upravne prostore. Prihodnje leto bo končan tekoči naložbeni program v zamenjavo in posodobitev izdelave tkanin, potem bo do konca leta 1989 tekla njego-

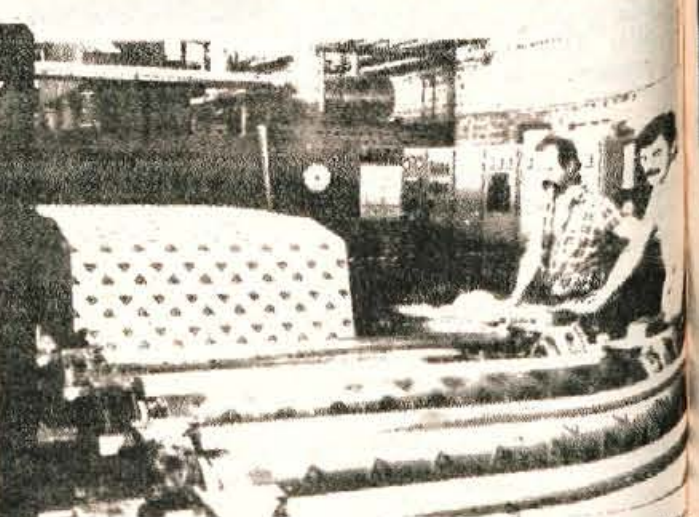
va druga faza, ki bo vsebovala zamenjavo in posodobitev opreme v tkalnici — nakup 60 statev in posodobitev opreme v oplemenitilnici. Za uresničitev tega projekta bodo morali zagotoviti 7,6 milijona dolarjev za uvoz opreme z Zahoda, po letu 1990 pa bodo za posodobitev opreme potrebovali še 15,5 milijona dolarjev. Seveda so te vrednosti brez dinarskega deleža sredstev.

soko stopnjo strokovne usposobljenosti. V Tekstilindusu naj bi imeli ob koncu dolgoročnega razdobja 3 odstotke delavcev visoko in 3 odstotke z višjo

TEKSTILINDUS KRANJ

Bistveno pa nameravajo izboljšati strokovno usposobljenost zaposlenih, saj je večja potreba kar pri 800 delavcih. Izobraževali se bodo lahko ob delu, okoli 670 naj bi jih doseglo raven triletnega programa usmerjenega izobraževanja. S študijem ob delu, štipendiranjem in ustreznim zaposlovanjem bo 90 delavcev imelo srednjo, okoli 50 pa višjo ali vi-

strokovno izobrazbo, delež usposobljenih in polkvalificiranih pa naj bi bil 30-odstoten. Obratovalni čas se bo po letu 1990 podaljšal za 20 do 40 odstotkov, spremenjen bo sedanji način dvozmenskega dela. Obratovalni čas se bo podaljšal na podoben obratovalnem času, bodo skrajšali delovni čas manj kot 40 ur tedensko, 40-urnega pa nameravajo vvesti že do leta 1990.

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ NOVI STROJI, NOVE KVALITETE

Lani je Bombažna predilnica in tkalnica Tržič praznovala 100-letnico obstoja. Lep jubilej in stoletje tradicije, s kakršno se pri nas lahko ponaša le malokdo. V štirih tozdih te najstarejše tržiške tovarne, v Predilnici, Tkalnici, Oplemenitilnici in Konfekciji, je zaposlenih 1186 delavcev. Vsako leto proizvedejo 2.400 ton preje, 14 milijonov m² surovih tkanin in okrog 17 milijonov m² oplemenitenih tkanin, od tega okrog 8 milijonov kvadratov konfekcionirane posteljnine in drugih izdelkov za gospodinjstvo.

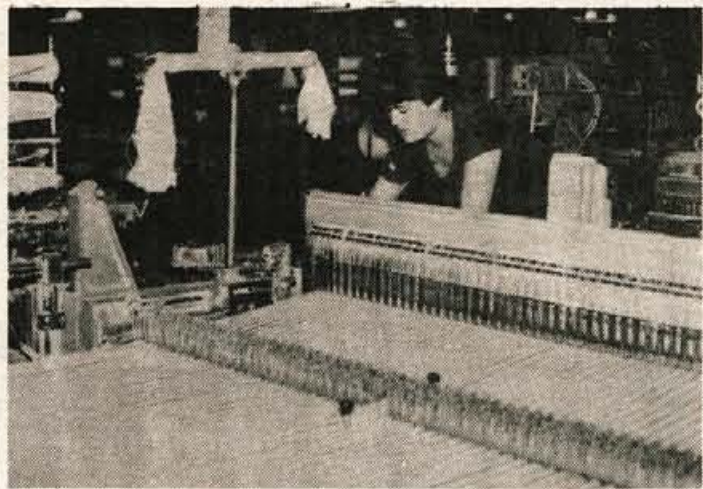

JOSIP ERŽEN, DIREKTOR BPT: »Zdaj smo v tretji fazi načrtovanih investicij v delno prestrukturiranje proizvodnih programov. To je program višje stopnje obdelave tkanin, ki bodo namenjene za oblačilno konfekcijo, program težjih tehničnih tkanin in tkanin z nanosi. Samo zadnja faza te investicije je vredna nad eno milijardo dinarjev. Naši cilji za naprej pa so proizvodnja tehničnih tkanin iz mineralnih vlaken — steklenih in aramidnih. Še vedno pa razmišljamo, da bi organizirali svojo proizvodnjo oblačil za prosti čas. Prve tkanine z novih stro-

jev, snukovne pletenine, že obetajo, da bodo prav zaradi izjemnih kvalitete in možnosti za dobro prodajo dale dobre rezultate tudi v gospodarstvu.

Lani, za 100-letnico, smo naredili čistilno napravo in moderno skladišče za skladiščenje kemikalij. Zdaj pa je naša glavna naloga montaža novih strojev in začetek redne proizvodnje na njih. To razen redne proizvodnje zahteva od delavcev dodatne velike napore.

Modernizacija proizvodnje bo še vnaprej naša prednostna naloga. Ne mislimo pa se več širiti. Ostali bomo na tej lokaciji in tu posodabljali proizvodnjo z novostmi, ki se bodo v svetu pojavile na področju tekstila.«

62 odstotkov proizvodnje vseh njihovih tkanin za široko potrošnjo gre za jugoslovanski trg široke potrošnje, drugo pa zavzema reprodukcija in izvoz. Trenutno imajo težave, vendar je izhod blizu. V proizvodnjo namreč uvajajo nove stroje, ko pa bodo začeli delati, bo tudi težav kmalu konec. Montaža novih strojev poteka počasneje kot so predvidevali, ker jih morajo vklopiti med stare stroje, v hale, kjer še vedno tečejo stari stroji. Proizvodnja na starih strojih ne sme zaostati niti en dan, takšne so njihove obveznosti. Obratovati bi morali tudi že novi, saj si delavci BPT le z njimi obetajo boljše gospodarske rezultate.

Težave se poznajo tudi pri rezultatih letošnjega prvega polletja. Dohodkovna rast je bila le 72-odstotna, nizek je bil dohodek na delavca, nizka so sredstva za akumulacijo. Osebnih dohodkov delavcev je zadnje mesece sicer porasel; avgusta je znašal povprečni osebni dohodek za samo 176 ur 95.000 dinarjev; če bi bili delali polnih 184 ur, bi znašal 101.000 dinarjev.

Novi stroji pa niso največja težava. Primanjkuje jim tudi delavcev. Izgubili so prek 30 kvalificiranih ljudi, ki so se prej vozili v Tržič, a so se zdaj zaposlili v domačem kraju.

POZNANI PO SVETU

Gospodnje doma in po svetu dobro poznajo njihovo prejo in sukance, surove, beljene, barvane in tiskane bombažne tkanine, širin od 80 do 260 cm, klasično belo posteljino, njihove odlične damaste, sodobno enobarvno posteljino, ki je po pranju ni treba likati, najsodobnejšo tiskano posteljino, fritir, vezeno otroško tiskano posteljino... Zadnje mesece pa z njihovih novih uvoženih strojev prihajajo nove, ploske tekstilije in tkanine za oblačilno konfekcijo, ki so tako nove, da jih običajni kupci še ne moremo poznati. Zdaj so v poskusni proizvodnji, konfekcionarji pa iz njih izdelujejo prve modele oblačil za prosti čas, ki bodo zaradi izredne prožnosti in kvalitete zagotovo prodrle na vse trge.

Njihova posteljina je znana po svetu, v Italiji, Franciji, Angliji, Nemčiji, v skandinavskih državah. Do 31. avgusta letos so na konvertibilno tržišče izvo-

zili za 1,8 milijona dolarjev, kar poleg manjšega klirinškega izvoza pomeni 17 odstotkov celotnega prihodka. Fizičnega obsega izvoza ne mislijo povečevati, večje izkupičke bodo skušali doseči le z novimi programi

in novimi kvalitetami. Izdelan je že kompleksen program ukrepov za izboljšanje gospodarjenja, vendar je težišče prestrukturiranje proizvodnje. Ko bo to opravljeno, se bodo delavcem v BPT pisali boljši časi.

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA ZAGRETI ZA VIŠJO KAKOVOST

Iz bombažne predilnice, ki je začela obratovati 1934. leta, se je Gorenjska predilnica v pol stoletja razvila v tekstilni kombinat s tremi tozdi: Predilnico, Kodranko in Barvarno ter z delovno skupnostjo skupnih služb. V kolektivu sta več kot dve tretjini žensk, med zaposlenimi pa prevladujejo nekvalificirani in polkvalificirani delavci. Bolj kot z izobrazbeno strukturo so v Gorenjski predilnici zadovoljni z družbenim standardom: na novo so uredili jedilnice, nenehno širijo počitniške zmožljivosti, zdaj imajo namreč okrog 80 postelj ob morju in na »celini«. Čeprav za reševanje stanovanjskih vprašanj namenjajo znatne vsote denarja, problemov še ne bodo kmalu rešili. Pozna se, da so svojčas zaposlovali veliko ljudi od drugod.

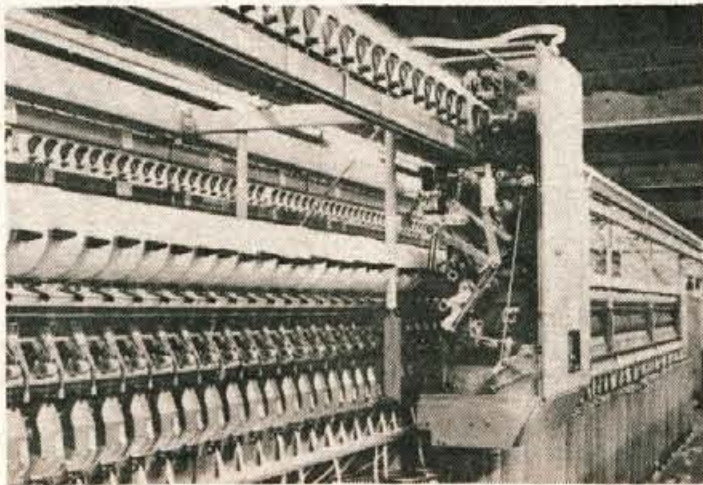
DIREKTOR VINKO PUNCER: »Več zunanjih vplivov je, ki včasih kot hladen tuš dušijo naše poskuse, da bi bili z izdelki po kakovosti in modnosti čim bližje svetovnim dosežkom. V proizvodnji moramo preiti na čim finejše preje, na mešanice z naravnimi vlakni, modne, kakršne zahteva zunanji trg oziroma domači kupci, ki jih rabijo za svoje izvozne izdelke. Pri tem igra pomembno vlogo tako tehnologija kot sama kakovost surovin za predelavo. Tehnoloških ovir pri nas ni, so pa za uvoz kakovostnih surovin. Sicer pa se v naš dohodek tudi letos dokaj požrešno zajedajo negativne obresti, ki so nas prvo polletje letos stale 59 odstotkov več denarja kot lani v enakem času. Negativne tečajne razlike so porasle za 45 odstotkov. Nastajajo zaradi drsenja dinarja v primerjavi z drugimi

valutami oziroma zaradi zamikov med nalogo za plačilo in dejanskim plačilom v tujino ter zaradi odplačevanja blagovnih kreditov.

Razen nerealnega tečaja so bile v prvem polletju znižane ali celo ukinjene tudi izvozne dinarske stimulacije. Zdaj so obetane višje spodbude, katerih vrednost pa bo spričo inflacije močno zbledela, če jih bomo dobili šele po šestih mesecih, kot se največkrat dogaja.

Letos nas precej »tepejo« tudi razkoraki med cenami vhodnih surovin in našimi izdelki. Cene večine surovin so se podvojile, medtem ko je del naših izdelkov pod nadzorom cen in zaostajajo za stroški. Povsem mirno ne moremo niti mimo obveznosti iz dohodka, ki so v prvem letošnjem polletju kar za 140 odstotkov višje kot lani v enakem času.

Zunanjih vzrokov oziroma njihovega vpliva na poslovanje se seveda ne bomo mogli povsem iztrgati, omilimo pa ga lahko samo z boljšim delom. Tudi znotraj tovarniške ograje moramo postoriti še marsikaj: povečati moramo proizvodnjo in izboljšati kakovost, bolje izkoristiti surovine, stroje in delovni čas, hitreje obračati obratna sredstva in podobno.«

POSOJILO ZA MANJŠO PORABO ENERGIJE

Proizvodnja v Gorenjski predilnici je deljena na pet osnovnih skupin izdelkov: na bombažno open-end in siterično open-end prejo bombažnega tipa, siterično polčesano prejo volnene tipa in mešanice sintetične z volno, prejo za ročno pletenje, teksturirani poliamidni filament in jersey.

V tem srednjeročnem obdobju bodo v Gorenjski predilnici vlagali v posodobitev strojev, ki bo omogočila dohodkovno ugodnejšo strukturo proizvodnje (stroje, kupljene z IFC kreditom, že imajo v tovari), bistveno manjšo potrošnjo energije v celoti in na enoto proizvoda, racionalnejšo organizacijo dela, boljše delovne razmere in večjo produktivnost dela.

Glavni projekt je zamenjava strojev, ki je povezana z zmanjšanjem porabe energije. V Gorenjski predilnici so namreč iz-

V prvem polletju letos so proizvodnjo prej, ki pomeni 85 odstotkov celotne proizvodnje Gorenjske predilnice, povečali za štiri odstotke, primerjano z enakim časom lani. Povečanje je sad nove linije najlona in predilnih strojev česanih prej volnenega tipa. Manj ugodni so rezultati pri izdelavi jerseyja, ki predstavlja petnajst odstotkov proizvodnje. Težave so bile zaradi počasnega prehoda proizvodnje s sintetične na boljše mešanice z naravnimi vlakni.

Celotni prihodek delovne organizacije je v polletju znašal 5,54 milijarde dinarjev, kar je le 65 odstotkov več kot v enakem času lani. Na nizko rast je deloma vplival prehod na storitve oziroma »lon« posle pri nekaterih izdelkih, pa tudi prenizke cene v primerjavi z visokimi vhodnimi stroški. Zaradi velikih zalog, ki so nastale predvsem zaradi devizne situacije, ko ni bil mogoč uvoz prej, domače pa niso najboljše, so bila potrebna precejšnja znižanja cen jerseyja.

Rast dohodka je bila v polletju 84-odstotna, sredstev za reprodukcijo pa 58-odstotna, kar pomeni, da je reprodukcijska sposobnost realno padla. Povprečni mesečni osebni dohodek je znašal v prvem polletju 88.400 dinarjev, kar je 90-odstotkov več kot v prvem polletju lani, vendar pa manj od povprečne rasti v Sloveniji in občini.

Delež izvoza na Zahod je z lanskimi 19,2 odstotka celotnega prihodka letos v šestih mesecih padel na 14 odstotkov.

računali, da na enoto proizvoda porabijo še 25 odstotkov energije preveč. Gre zlasti za premajhno izkoriščenost toplotne energije iz odpadnih vod in zraka. Toploto, ki gre v nič, bodo ujeli in izkoristili, hkrati pa bodo očistili tudi izpiralne vode in jih ponovno uporabili v tehnologiji barvanja.

V Gorenjski predilnici so za zmanjšanje porabe energije na

enoto proizvoda kandidirali za mednarodno posojilo v višini 1,2 milijona dolarjev; kredit je zelo ugoden, za petnajst let, s triletnim moratorijem.

Projekte imajo v Gorenjski predilnici pripravljene. Pričakujejo, da bodo posojilo dobili in ga lahko začeli črpati v začetku prihodnjega leta. Naložba ne bo terjala dodatnih površin. Gre predvsem za dopolnitev naprav v kotlarni.

K vrednosti naložbe, ki je pri nas še vedno prerodka novost, bo morala Gorenjska predilnica sama prispevati približno 30 odstotkov denarja.

V naslednjih letih se torej kolektiv ne odloča za vlaganja v večjo proizvodnjo. Svojo prihodnost vidi v višji kakovosti izdelkov ter oplemenitju sedanje programske palete z boljšim znanjem in še sodobnejšo tehnologijo.

ZVEZDA KRANJ

CENTELIN JE POSTAL POJEM DOBRE MEDVLOGE

Kranjska Zvezda je majhna tekstilna tovarna, v kateri dela 157 ljudi. Bolj kot tovarna je znan njen izdelek - centelin. Postal je pojem dobre medvloge, ki jo je moč najti v nešteti oblačilih in čevljih, prilepljeno na notranjo stran osnovne tkanine. Zvezda bo 50-letnico praznovala čez tri leta, njena predhodnica je predvojna Koliaševa barvarna in kemična čistilnica. Tudi po vojni so se sprva ukvarjali z beljenjem, barvanjem, tiskanjem in plemenitjenjem vseh vrst tekstilnih surovin, kasneje so bili vključeni v izobraževalne ustanove. Začetki specializacije segajo v šestdeseta leta, dokler se niso leta 1973 dokončno odločili za specializirano proizvodnjo lepljivih medvlog za konfekcijsko, obutveno in kožno industrijo.

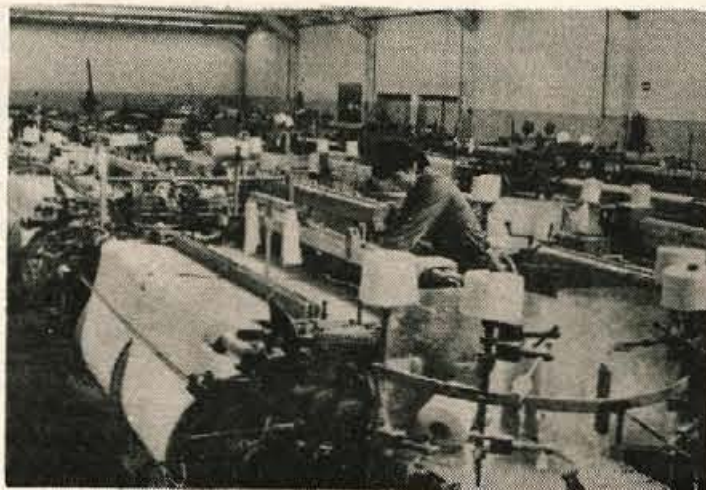
»Skrivnost našega uspeha je delo, samo z delom in dobro poslovno politiko nekaj doseže. Vsem tekstilcem je to dobro znano,« je dejal JOŽE ROŽMAN, DIREKTOR kranjske tekstilne tovarne Zvezda, ki jo že nekaj let zelo uspešno vodi. Povprašali smo ga o načrtih, o bodočnosti tovarne.

V srednjeročnem planu so največ pozornosti namenili posodabljanju opreme. Razlogi so

znani: širitev tovarne zaradi prostorskih, zaposlitvenih ter seveda ekonomskih razlogov ni smiselna. Vse bolj postajata pomembni kakovost in večja uporabnost njihovih izdelkov.

Zdaj grade nove skladiščne in poslovne prostore. Gradnja je prav zanimiva, saj novo poslopje grade nad starim, ki ga bodo kasneje podrli. Nered bo spomladi, ko bodo preselili skladišče, v starem pa lahko postavili nove stroje. Prihodnje leto namreč računajo na 1,5 milijona dolarjev posojil IFC, s čimer bodo proizvodnjo kakovostno in količinsko povečali in zato ustvarili še več dohodka.

Še večja kakovost in uporabnost centelina je Zvezdina pot v bodočnost. Lepljive medvloge izdelujejo za konfekcijsko, obutveno in kožno industrijo, kjer jih vse bolj uporabljajo. Nov je proizvodni program kaširanega centelina za obutveno industrijo, njegova značilnost je večplastnost medvloge. Nenehno prilagajanje potrebam konfekcijske, obutvene in kožne industrije zahteva vse večjo uporabnost in kakovost centelina, saj je danes za srajce že povsem drugačen kot za čevlje.

CENTELIN V NEŠTETIH OBLAČILIH IN ČEVLJIH

Centelin - izdelek kranjske tekstilne tovarne Zvezda - je tako znan, da je postal pojem dobre medvloge, prilepljene na notranjo stran osnovne tkanine, najdemo ga v nešteti oblačilih in čevljih. Prav zanimivo je, da je izdelek bolj znan kot tovarna sama. Marsikdo namreč pozna centelin, ne ve pa, kje ga izdelujejo.

Začetki specializacije v izdelavo centelina segajo v kranjski Zvezdi dvajset in več let nazaj. Širok proizvodni program, od beljenja, barvanja, tiskanja, kemičnega čiščenja do uslužnostne dejavnosti, ni imel več bodočnosti. Počasi so se preusmerili v izdelavo centelina. Leta

1964 so ga naredili 148 tisoč metrov, nato pa je proizvodnja hitro rasla in se do današnjih dni povečala za več kot 60-krat. Hkrati pa so opustili izdelavo barvnih in tiskanih tkanin. Leta 1973 so povsem prešli na specializirano proizvodnjo in Zvezda je postala eden prvih izdelovalcev lepljivih medvlog na jugoslovanskem tržišču.

Danes izdelujejo že več kot 70 različnih vrst centelina, na osnovi tkanin, pletenin in netkanih materialov, s čimer skušajo zadovoljiti vse veje konfekcijske, obutvene in kožne industrije. Specializacija je seveda zahtevala izosten posluš za želje poslovnih partnerjev, ne le

Tekstilna tovarna Zvezda iz Kranja sodi zdaj med najuspešnejše tekstilne tovarne na Slovenskem. To povedo tudi rezultati poslovne dohodka na delavca, povprečje slovenske tekstilne industrije pa je znašalo 1,5 milijona dinarjev. V Zvezdi je bil povprečni osebni dohodek 120 tisoč dinarjev, slovensko tekstilno povprečje je bilo 76.500 dinarjev. Akumulacija pa je pri njih glede na uporabljena poslovna sredstva porasla od 15 na 15,6 odstotka. Veliko tudi izvažajo na Zahod, v letošnjem prvem polletju so celo presegle načrtovane naloge, ustvarili so 5 tisoč dolarjev izvoza na delavca. Skratka, po vseh kazalcih so zelo uspešni delovni kolektivi.

Na to kaže tudi porast storilnosti v zadnjih letih. Število zaposlenih se je od leta 1963, ko jih je bilo 172, v letu 1969 pa že 200 kasneje zmanjševalo, danes jih je 157. Proizvodnja pa se je večala. Leta 1974 so naredili 34 tisoč metrov medvlog na delavca, deset let kasneje, leta 1984, pa že 56 tisoč metrov na delavca. Storilnost se torej v tem času povečala kar za 64 odstotkov. S takšnimi rezultati lahko v zadnjem času hitreje slede tehnološkim novostim v tekstilni industriji, kupujejo nove stroje, gradijo nove prostore. V zadnjih petih letih so za naložbe namenili 131 milijonov dinarjev, to pa je za tako majhen kolektiv veliko.

centelin®

večino potreb obutvene industrije po teh izdelkih.

Univerzalni stroj za plastificiranje obratuje slabi dve leti in daje dobre rezultate. Prinesel je veliko sprememb in večjo tržnoprilagodnost njihovih izdelkov. Na stroju namreč lahko plastificirajo dve 90 centimetrov široki tkanini hkrati, kakor tudi razne druge materiale (tkanine, vlaknove, platenine itd.) do širine dveh metrov. To je posebej pomembno pri izvozu, saj zunanji kupci ne kupujejo več ozkih izdelkov, temveč samo še medvloge in kaširane izdelke v takih imenovani dvojni širini.

Prav novi stroj pa jih sili v nadaljnje posodabljanje opreme, pri predhodni pripravi in obdelavi materialov za plastificiranje.

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV IBI KRANJ

VEČ KOT POLOVICO IZDELKOV PRODAJO NA ZAHOD

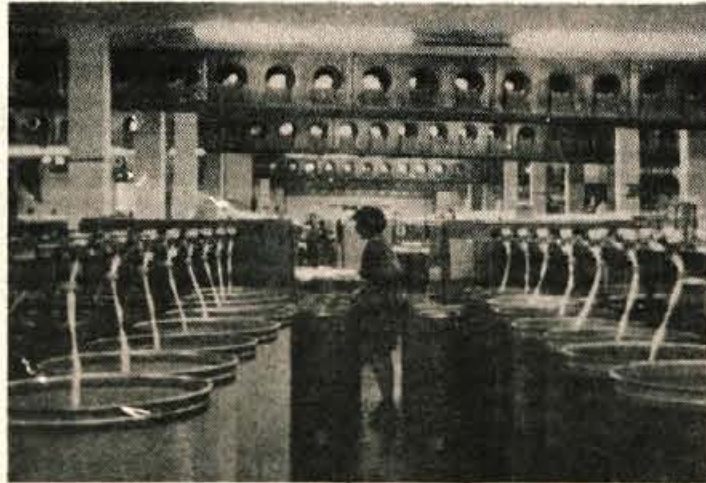

Kranjska tekstilna tovarna IBI, ki zaposluje 520 ljudi, sodi v sam vrh naše tekstilne industrije. Njeni začetki segajo v leto 1929, v predvojne tekstilne delavnice. Tudi po vojni je životarila, leta 1955 je bila celo pred ukinitvijo. S prihodom direktorja Franca Omana pa so se stvari temeljito zasukale. Smelo je začrtal razvojni program in uvedel edinstven način organiziranja proizvodnje, ki ga ponekod že posnemajo. V IBI-ju so začeli šteti leta nenehne vzpona in danes je tako rekoč edina tekstilna tovarna, v kateri so delavci ohranili prenašanje tekstilne tradicije iz roda v rod.

S prihodom DIREKTORJA FRANCA OMANA so se po letu 1955 stvari v IBI-ju temeljito zasukale. Začeli so šteti leta nenehne vzpona.

IBI je zdaj v samem vrhu naše tekstilne industrije, najsi vzamemo katerikoli kazalec gospodarjenja. Uvedel je edinstven sistem organizacije dela, po katerem od surovine do končnega izdelka potrebujejo le devet delovnih dni. To je bila njegova inovacija, ki jo ponekod že posnemajo. Takšen način dela, ki je odpravil vmesna skladišča blaga, je dal manjše koristi, od dobrega zasluga delavcev do denarja za posodabljanje opreme. Rečemo lahko, da ima danes IBI sodobno proizvodno opremo, prav zdaj pa se odločajo za nakup novih strojev. H kraju gredo preverjanja, za katere se bodo odločili, nakar bodo kupili enotne - govore o 400 novih tekstilnih strojih.

Še nekaj velja izpostaviti, kar je danes pri nas velik problem drugih tekstilcev. V IBI-ju so že vseskozi po letu 1955 namenili veliko pozornosti izobraževanju delavcev. Temeljito so popravili razmere in danes ima vsak šesti delavec srednjo, višjo ali visoko izobrazbo. V tovarni imajo knjižnico s strokovno in leposlovno literaturo, strokovnjaki vsak za svoje področje skrbijo, da je knjižnica na tekočem s strokovno literaturo in s tem seveda tudi oni sami.

OD SUROVINE DO IZDELKA LE DEVET DNI

V IBI-ju so specializirani za izdelavo žakardnih tkanin za opremljanje stanovanjskih in drugih prostorov. Tovarna je kombinat, saj imajo predilnico, tkalnico in plemenilnico. Na leto izdelajo 2 tisoč ton preje in 13 do 14 tisoč metrov tkanin.

Njihova posebnost je neprekinjen proizvodni proces, od surovine do končnega izdelka, brez vmesnega zastoja oziroma medfaznega skladiščenja, kar so uvedli v letih 1977 do 1978. Proizvodna pot traja le devet delovnih dni. Da vse teče nemoteno, je potreben velik red, vmesne kontrole kakovosti izdelkov in preventivno vzdrževanje strojev.

Takšen način dela, ki ga ponekod že posnemajo, omogoča veliko izkoriščenost strojev, ki se pri njih suče od 96 do 97 od-

Tudi v letošnjem prvem polletju so v IBI-ju dobro poslovno. Ustvarili so 4,86 milijona dinarjev dohodka na delavca, povprečni osebni dohodek pa je znašal dobrih 150 tisoč dinarjev. Po teh kazalcih so torej znatno presegle povprečje tekstilne industrije in tudi bombažne branže. Še bolj pa po stopnji akumulacije, ki je znašala 25,8 odstotka, za 0,4 odstotka pa so visoko raven akumulacije v letošnjem prvem polletju celo presegle. V bombažni branži je bila stopnja akumulacije 9,3-odstotna, kar njihovo dobro delo še bolj osvetli.

IBI veliko izvažajo. Na tuje prodajo več kot polovico izdelkov največ v Italijo, na Finsko, v Anglijo, Nemčijo, Avstrijo, Dansko, Norveško in druge države, skratka na zahtevno zahodnoevropsko tržišče, kjer je konkurenca izdelovalcev žakardnih tkanin ostro predvsem belgijska, nemška, francoska in portugalska. IBI ima zaradi kvalitete izdelkov, spoštovanja dobavnih rokov in ustrezne cene vrsto dobrih, dolgoletnih kupcev. Kako visok je njihov izvoz, pove podatek, da so v letošnjem prvem polletju imeli 2,8 milijona dolarjev izvoza, kar pomeni, da je znašal 5.862 dolarjev na zaposlenega. Celotni uvoz je bil z izvozom pokrit 180-odstotno, na konvencionalnem tržišču pa 310-odstotno. Če bi vsa jugoslovanska tekstilna industrija gospodarila tako dobro kot IBI, ne bi naša država težko vračala tujih posojil.

stotkov. Omogoča pa seveda tudi visoko kakovost izdelkov, ki jo dosegajo 98- do 99-odstotno.

Prinesel je mnogotere dobre učinke, predvsem dobre finančne rezultate. Vmesna skladišča jim ne vežejo obratnih sredstev, v primerjavi z drugimi tekstilci dosegajo nižje stroške na tehnološko enoto. Kakovost izdelkov jim omogoča visok izvoz, na tujem pa lahko z njimi navkljub ostrim konkurenci dosegajo ustrezno ceno in jim ni treba izvažati »pod ceno«. Zaradi odlično organizirane proizvodnje lahko tudi dosledno spoštujejo dobavne roke.

Vse to se seveda pozna v delavčevi kuverti. Nobena skrivnost ni, da imajo IBI-jevi delavci dobre osebne dohodke. Vendar ne le to, tudi delavski standard je visok. Imajo počitniške

domove, kjer delavci letujejo brezplačno, 78 odstotkov delavcev je prav v IBI-ju rešilo svoje stanovanjsko vprašanje - do bili so stanovanje ali posojilo. Imajo svojo zdravstveno ambulanto in otroški vrtec. V navadi je, da vsakemu delavcu čestitajo ob 50-letnici, na vsakoletnem srečanju delavcev in upokojencev pa pohvalijo najbolj pridne in inovatorje. Kar 15 odstotkov delavcev je v šestdesetih letih šlo skozi izobraževanje in pridobilo ustrezno izobrazbo. Izobraževanju sploh namenijo veliko pozornosti. Ko so začeli razmišljati o novih strojih, hkrati mislili tudi na ustrezno strokovno usposobljene ljudi, ki bodo obvladali elektronsko. Skratka, dovolj razlogov je, da se je v tej tovarni ohranilo prenašanje tekstilne tradicije iz roda v rod, da starši svojim otrokom ne odsvetujejo tekstilne stroke, kar je bila nekdanja značilnost kranjskih tekstilnih tovarn, danes pa je IBI izjema.

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV SUKNO ZAPUŽE MODNOST IN KVALITETA

Prvi podatki o današnji Industriji volnenih izdelkov Sukno Zapuže segajo v leto 1872. Takrat so trije zasebniki začeli predelovati domačo volno. Po drugi svetovni vojni so v Zapužah ustanovili invalidsko podjetje, leta 1952 pa je bila ustanovljena sedanja tovarna. Podjetje je raslo iz skromnih začetkov v sodobno tovarno, vendar je vsa leta ostajalo zvesto osnovni usmeritvi, predelavi volne. Zdaj ima Sukno iz Zapuž povprečno 440 zaposlenih in sodi med srednje velike tekstilne tovarne. Ima dve proizvodni temeljni organizaciji združenega dela: temeljno organizacijo Tekstilna tovarna v Zapužah in temeljno organizacijo Tekstilna tovarna Jurjevica v občini Ribnica. Razen tega ima še delovno skupnost skupnih služb.

Letošnji polletni rezultati poslovanja so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zadovoljivi. Celotni prihodek je v letošnjem prvem polletju znašal milijardo 845 milijonov dinarjev, dohodek 481 milijonov dinarjev, ostanek čistega dohodka 61 milijonov dinarjev, izvoz pa je bil v prvem polletju vreden 500.000 ameriških dolarjev. Vse torej kaže, da bo letošnje poslovanje boljše kot lansko, ko se je Zapuška tovarna otepla s precejšnjimi težavami. Proizvodnja je ob manjšem številu zaposlenih večja za povprečno 20 odstotkov, zaloge gotovih izdelkov so minimalne, proizvodni program je za letos razprodan in izpopolnjen, izvoz pa je prav tako bistveno večji kot lani. V tovarni ocenjujejo, da mora normalna situacija na osnovi sedanjih kazalcev zadržati do konca leta, če seveda ne bo nepričakovanih pretresov, čeprav stroški skokovito naraščajo. Sukno iz Zapuže je taka tekstilna tovarna, ki je v veliki meri odvisna od uvoženih surovin, v Zapuškem primeru od uvožene volne. Uporabljajo sicer tudi domačo, vendar izdelavi kakovostnih in modnih izdelkov za tuje kupce ne ustreza. Kakršnegakoli nihanja pri kakovosti izdelkov pa si ne smejo dovoliti. V Jurjevici so letos spremenili proizvodni program. Začeli so izdelovati tehnične tkanine, ki se lahko uporabljajo za različne izdelke, za avtomobilске cerade in podobno. Prihodnje leto bo polovica v Jurjevici narejenih tehničnih tkanin že prodana v izvoz.

Povprečni mesečni osebni dohodek tovarne v prvem polletju je bil 72.000 dinarjev, že junija pa je dosegel 94.000 dinarjev.

SUKNO

sanju preje. Preja je še posebej iskana med pletilci in ročnimi mojstri za izdelovanje preprog. Največji kupci preje za izdelovanje preprog so iz Makedonije, sicer pa se med kupci preje tudi številni slovenski in jugoslovanski izdelovalci tekstilnih izdelkov. Svoj obrat v ribniški občini so začeli specializirati tudi za izdelovanje tehničnih tkanin. V tem primeru ne gre za končni izdelek, ampak za polproizvod, zelo iskan med izdelovalci cerad in podobnih izdelkov. Tehnične tkanine so iskane tudi na tujem, zato v Zapužah računajo, da bodo naslednje leto polovico proizvodnje iz Jurjevici izvozili. Zapuška temeljna organizacija pa bo ostala še

naprej specializirana za izdelovanje volnenih tkanin. Sukno iz Zapuže ima v razvojnem programu zapisano, da bosta vodila njenega dela modnost in kakovost. Načrtujejo, da se bo število zaposlenih v sedanjih 440 še zmanjševalo, da pa bo sodobnejša tehnologija terjala ljudi z višjim strokovnim znanjem. Števila proizvodov ne nameravajo povečevati, ampak ga zmanjševati, vendar pri tistih, ki jih bodo še obdržali, doseči kar najvišjo možno stopnjo kakovosti. Tega ne terja le tuje tržišče, ampak tudi domače, zato se z ugledom ne kaže igrati. Težko ga je dobiti, zato se ga spleča obdržati. Tovarna se je organizacijsko in proizvodno utrdila, zato so njeni načrti uresničljivi.

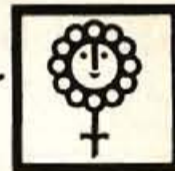
inženir ALOJZ FERBERAŽ, direktor Sukna iz Zapuže, pravi o trenutnem položaju tovarne in o njenih načrtih takole: »Naša želja je, še zožiti program in tako še bolj poudariti modnost in kakovost. Naša osnovna usmeritev ostajajo volneni izdelki, čeprav v Jurjevici dopolnjujemo proizvodni program s tehničnimi tkaninami, ki imajo obetavno prihodnost. Ker smo zelo odvisni od uvoza, želimo še povečati izvoz. Z večjo modernizacijo se bo število zaposlenih zmanjševalo. Največji problem za normalno poslovanje, predvsem za zunanjetrgovinske posle, je izredno hitro spreminjanje predpisov. Komaj se na enega navadiš in se s partnerji dogovoriš, kako boš ravnal, že pride sprememba. Problem je v tem, da kljub izvozu ne veš, ali bo banka plačala tvoj račun v tujini ali ne. Stari sistem nam je včasih celo bolj odgovaljal. Sam si lahko kupil devize, jih plačal in poravnal račune v tujini. Pri sedanjem položaju pa večkrat ne vemo, ali bomo zaradi nerednega plačevanja v tujino dobili material, ali bo proizvodnja lahko sploh normalno potekala, ali bomo naredili tisto, za kar smo se obvezali in spoštovali dogovorjene roke. Izvozniki kom bo moral dati zunanjetrgovinski sistem večjo veljavo in samostojnost. Pravice pri razpolaganju z zasluženimi devizami bodo morale biti večje, pa tudi pri izvoznih stimulacijah se ne bi smelo več zatikati in kasniti. Če ne bo izvoza, predvsem konvertibilnega, se bo poslabševal položaj za vse, ne le za izvoznike; to pa nikomur ni v prid. Kljub temu upam, da se bodo stvari uredile, da ne bo nepričakovanih sprememb na slabše in da bo naša tovarna lahko uresničila zastavljene cilje, saj smo letos začeli veliko bolje in uspešneje kot lani.«

IZ SLABE VOLNE NI DOBREGA IZDELKA

Tako so prepričani v Suknu v Zapužah in to bo tudi vodilo njihovega prihodnjega dela. Volna je njihova osnovna surovina. Najboljše morajo uvažati, saj domača ne dosega zahtevane kvalitete za izdelke, kakršni prihajajo iz Zapuže. Osnova za proizvodnjo v Zapužah je predelava volne. Iz nje izdelujejo volnene tkanine za ženske obleke, kostime in plašče. Volno predelujejo v izredno modne tkanine z modnimi barvami. Njihov zaščitni znak je v bistvu 100-odstotno čista runjska volna in zaradi tega slovi jo ne le v Jugoslaviji, ampak tudi na tujem. Del proizvodnje pa v Zapužah namenjajo tudi izdelavi volnenih odev in mikanju ter če-

TOVARNA ČIPK IN VEZENIN BLED V KORAK S SVETOM

Izdelovanje čipk in vezenin ima na Bledu dolgoletno tradicijo. Že leta 1924 je bila ustanovljena predhodnica današnjih Vezenin, neuradno pa so s klekljanimi čipkami začeli že leto prej. Današnja tovarna čipk in vezenin na Bledu zaposluje 750 delavcev. Ima pet temeljnih organizacij, od teh dve na Bledu in po eno v Kočevju, Vipavi in Ilirski Bistrici. Izdelujejo ženske obleke za slovesne priložnosti, ženske bluze, otroško konfekcijo, prte in zavese ter različne vezanine. Veliko izvažajo; letos bodo polovico prihodka ustvarili s prodajo na Vzhod in Zahod. Julija so odprli nov obrat, s katerim so za dve petini povečali proizvodne zmogljivosti v vezilnici.

spodbudnejše nagrajevanje delavcev. Le s skrajnimi napori smo zadržali storilnost na lanski ravni.

Z novim obratom, v katerem delamo z najsodobnejšimi vezilskimi stroji, samo zadnji trenutek ujeli korak z razvitim svetom. Za dve petini smo povečali proizvodne zmogljivosti, izboljšali kakovost izdelkov in dosegli, da se bomo lažje in hitreje prilagajali modnim novostim na tem področju. Posodabljanje proizvodnje bo imelo prednost pri naložbah tudi v vseh naslednjih letih. V tem srednjeročnem obdobju načrtujemo še posodobitev proizvodnje konfekcije, o čemer se že dogovarjamo z izdelovalci najsodobnejših šivalnih strojev na svetu, načrtujemo še nabavo procesnega računalnika, ki nam bo veliko koristil pri krojenju, posodobitev opremitilnice v tozdu Pozamentarija in posodobitev obrata klekljanih čipk. Zelo pomembna za naš nadaljnji razvoj, predvsem za poslovno ravnanje in odločanje, je uvedba notranjega, računalniško podprtega informacijskega sistema. Sprva smo razmišljali o nabavi lastnega računalnika, zdaj pa se dogovarjamo z bližnjim LIP-om, da bi uporabljali proste zmogljivosti njihovega računalnika.

OBLEKE ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI, PRTI, ZAVESE, ČIPKE...

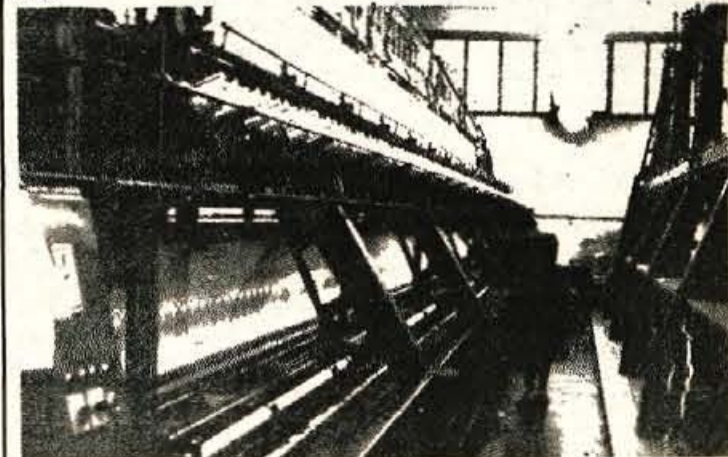
V blejski tovarni čipk in vezenin so razvili dve dejavnosti. Prva je vezilstvo. Druga, ki zaposluje več delavcev kot prva in ustvarja polovico dohodka, je konfekcija. 30 do 40 odstotkov vezenin že v Vezeninah vključijo v končne izdelke, drugo prodajo konfekcijskim tovarnam, manjši del pa gre neposredno v trgovine. Vezenine imajo svoje prodajalne v Radovljici, na Bledu, v Ljubljani in v hotelskem naselju Bernardin v Portorožu. Izdelke blejskih Vezenin lahko razdelimo v tri skupine. V prvo sodi konfekcija - obleke za posebne priložnosti (za poroke, obisk gledališča in opere, za

koktaille...) vezene ženske bluze, vezena otroška (dekliška) konfekcija... Drugo skupino sestavljajo dekorativni izdelki, med katerimi prevladujejo prti in zavese... V tretjo spadajo vezanine za različno uporabo (klekljane čipke, zračne čipke in podobno).

S konfekcijo so se uveljavili predvsem v Italiji, na Nizozemskem in Švedskem, z vezeninami zlasti v Združenih državah Amerike. Stike navezujejo tudi s kupci iz Kanade, Nove Zelandije in Avstralije. Na domačem trgu je zaradi njihove izvozne usmeritve povpraševanje vedno večje od ponudbe. Največ pro-

V Vezeninah v letošnjem prvem polletju niso dosegli vseh zastavljenih ciljev. Naredili so sicer toliko, kot so načrtovali, vendar je bil iztržek zavoljo nespodbudnega izvoza skromnejši od pričakovanj. Dohodek je bil zaradi neustreznega tečaja dolarja in nizkih izvoznih spodbud (pri prodaji na Zahod so se od lani do letos znižale z 21 na vsega 6 odstotkov) manjši za 87 milijonov dinarjev, vendar so kljub temu namenili za poslovni sklad 67 milijonov dinarjev, v rezervnega pa še dodatnih 32 milijonov. Polovico prihodka so ustvarili s prodajo doma, drugega z izvozom - dve tretjini na Vzhodu in eno tretjino na Zahodu. Do polletja so uresničili že domala tri četrtine letnega načrta izvoza na konvertibilni trg. Na Zahod so prodali dobro četrtino več kot v enakem lanskem obdobju in so ena redkih delovnih organizacij v radovljiški občini, ki je kljub nespodbudnemu konvertibilnemu izvozu obseg prodaje v zahodne države še celo povečala. Uspešni so bili tudi na investicijskem področju. Obrat, ki so ga začeli graditi lani, so letos 1. julija odprli in po kolektivnih dopustih so v njem že začeli obratovati najsodobnejši vezilski stroji. Naložba je vredna 712 milijonov dinarjev (skupaj z obratnimi sredstvi). 244 milijonov je zagotovila delovna organizacija, drugo pa kot posojilo Ljubljanske banke - Temeljna banka Gorenjske in mednarodni denarni sklad IFC.

Povprečni osebni dohodek je znašal 74.304 dinarjev in je bil za 16 tisoč dinarjev nižji od povprečja gospodarstva radovljiške občine.

dajo v Srbijo, Bosno in Hercegovino ter na Hrvaško, še najmanj pa v Sloveniji, kjer imajo vezanine krajšo tradicijo kot v drugih republikah.

V Vezeninah so največji korak pri posodabljanju proizvodnje napravili letos, ko so odprli novo vezilnico z najsodobnejši-

mi stroji; še več jih načrtujejo v naslednjih letih srednjeročnega obdobja. Že pred leti so namreč podpisali sporazum o sodelovanju s sorodno švicarsko firmo, z namenom, da bodo lahko najnovejše dosežke v vezilstvu kar najhitreje prenesli v proizvodnjo.

FRANC SIRČ, DIREKTOR VEZENIN:
»Ob tridesetletju bodo gospodarski rezultati še boljši od polletnih in če nas potlej ne bodo »udarili« novi ukrepi zvezne vlade, bomo gospodarski načrt do konca leta uresničili. Naročil imamo dovolj, večina potrebne materiala pa je že na tovarniškem dvorišču.
V naših, nenehno spreminjajočih se gospodarskih razmerah je težko karkoli načrtovati za naprej. Ne vemo, kako se bo v prihodnosti spreminjala vrednost dolarja; ne vemo, kako bomo do izvoza na Zahod spodbujali novi ukrepi zvezne vlade. Prvi »paket« ukrepov nam ni veliko prinesel. Onemogočil nam je

ALMIRA RADOVLJICA

ZNANI DOMA, NA VZHODU IN ZAHODU

Radovljiska Almira sodi po razvrstitvi poslovne skupnosti tekstilne industrije Slovenije v skupino pletilcev. V štirih temeljnih organizacijah, od katerih sta dve v Radovljici, po ena v Bohinjski Bistrici in Novi Gorici, zaposluje 758 delavcev. 90 odstotkov vseh zaposlenih je žensk. Delajo v dveh izmenah, le ob konicah tudi v tretji, nočni. Izdelujejo pletenine za vse letne čase, za mlade in starejše, za moške in ženske. Na leto naredijo približno sedemsto tisoč kosov oblačil. Veliko izvažajo, v letošnjem prvem polletju so s prodajo na Vzhod in Zahod ustvarili 39 odstotkov celotnega prihodka. Na Zahodu je njihov največji kupec ZRN, na Vzhodu Sovjetska zveza.

MIRO ROZMAN, DIREKTOR ALMIRE:

»V Jugoslaviji je 135 delovnih organizacij, ki izdelujejo pletenine. To pomeni, da je konkurenca zelo močna in da se moramo za dober poslovni rezultat ob nič kaj dohodkovno zanimivem izvozu na Zahod še posebej potruditi. Naš namen je, da v vse težjih razmerah doma in na tujem obdržimo kakovost in da z gospodarskimi rezultati dosežemo povprečje industrije.

V Almiri smo izvedli modernizacijo proizvodnje, tako da smo zdaj tehnološko sodobna tovarna. V posodobitev in računalniško vodenje strojev smo vložili 1,3 milijona dolarjev. Naša želja je, da z novo strojno opremo spremenimo razmerje med strojnimi in ročnim delom v korist strojne. V prihodnosti bomo sedanjo opremo še dopolnjevali, glavni poudarek pa bomo dali poudariti in širiti proizvodnega programa, iskanju novih prodajnih poti in doseganju še višjih cen naših pletenin na zahtevnih tujih trgih. Že zdaj imajo v naši delovni organizaciji pomembno vlogo Grimšče, v prihodnosti pa jim nameravamo dati še več veljave. Letos smo tu

prodali petkrat več kot lani in razen tega navezali še veliko koristnih stikov z našimi kupci. V delovni organizaciji bomo storili vse, da bi Grimšče razvili v močan prodajni center.

Čeprav so nekateri zatrjevali, da tekstilna industrija pri nas nima prave prihodnosti, se je izkazalo, da je to zelo žilava gospodarska panoga. 15-odstotni delež tekstilne industrije v sestavi gospodarstva je nekaj povsem normalnega. Tako je v svetu, pri nas in tudi v radovljiski občini.

S STROJI IN NA ROKE

V radovljiski Almiri izdelujejo modne pletenine za mlade in starejše, za moške in ženske, za uporabo v vseh letnih časih. Njihov proizvodni program je zelo širok, saj je v posamezni kolekciji po sto dvajset različnih oblačil. Doma in v svetu, tako na Vzhodu in Zahodu, so poznani po kakovostnih modnih pleteninah - po športnih in navadnih puloverjih, brezrokavnikih, ženskih oblekah, moških bluzonih... Že tako širok proizvodni program nameravajo v prihodnjih letih še razširiti, njihove želje segajo vse do pregrinj in tapiserij, s katerimi se bodo, če bo le šlo vse po načrtih, predstavili že v naslednji sezoni. Največ pozornosti pa bodo namenjali kakovosti in privlačnosti pletenin, za kar imajo z novimi sodobnimi stroji

tudi vse možnosti. V tem srednjeročnem obdobju bodo novo opremo le še dopolnjevali, sicer pa je njihov glavni cilj plačati posojila, povečati izvoz in dvigniti kakovost pletenin. Nekateri stroji v tovarni so sicer še vedno stari dvajset let, vendar od njih kakovost izdelkov ni toliko odvisna.

V centru za razvoj domače in umetne obrti, v obnovljeni vili v Grimščah, ročno delajo pletenine, po katerih je med kupci zelo veliko povpraševanje. Prevladujejo puloverji ter dodatki: rokavice, nogavice, kape in šali. Ročno izdelane pletenine predstavljajo v Almirinem proizvodnem programu približno pol odstotka vseh izdelkov. Z ročnim pletenjem se ukvarja okrog dvesto žensk, predvsem gospodinj iz okoliških krajev.

Polletni rezultati gospodarjenja so zadovoljivi, vendar bi bili še nekoliko boljši, če bi bili v delovni organizaciji ves čas dobro oskrbljeni s surovinami, predvsem z volneno prejo. Količinsko so izpolnili načrt, saj so naredili prek tristo tisoč pletenin; denarni izkupiček pa je bil za domala tretjino manjši od pričakovanega. Pri normalnem dohodku od prodaje na tuje bi bila akumulacija še enkrat večja.

V Almiri načrtujejo, da bodo letos izvozili za 580 milijonov dinarjev pletenin, od tega za 263 milijonov na Zahod. Do polletja so načrt konvertibilnega izvoza izpolnili 51-odstotno, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa so prodali za 56 odstotkov več. Pri trgovanju s tujimi kupci je zlasti pomembno to, da je Almira podražila pletenine za 30 odstotkov in da je v nasprotju s številnimi drugimi delovnimi organizacijami hitreje povečevala izvoz na Zahod kot na Vzhod.

V slovenski skupini pletilcev, kjer je dvanaest delovnih organizacij, je med najuspešnejšimi, saj je prav po vseh kazalnikih (dohodek na delavca, delež z izvozom ustvarjenega prihodka, sredstva za širitev in krepitev materialne osnove dela...) nad povprečjem skupine, tudi pri osebnih dohodkih, katerih povečanje je v letošnjem prvem polletju 70 tisoč dinarjev.

Almira ima devet lastnih prodajalnih ter razen teh še šest, v katerih prodajajo vse njihove pletenine na podlagi pogodbenega odnosa. V Almirini industrijski prodajalni na Linhartovem trgu v Radovljici so nam povedali, da so dobro založeni z

ženskimi jopicami, puloverji, s kostimi, z 'jankami', nekaj pa imajo tudi zimskih plaščev. Od moških pletenin imajo jopice, puloverje raznih modelov in za različne namene, brezrokavnik, razen tega pa tudi ročno pletene izdelke, predvsem puloverje in nekatere dodatke.

KROJ ŠKOFJA LOKA

ZA DOBER PLAŠČ NUJNA DOBRA TKANINA

V začetku novembra bodo v Kroju skromno počastili 40 let dela. Začeli so takoj po vojni s petimi ljudmi in šivalnima strojema, ki ju je v Jugoslavijo poslala mednarodna organizacija UNRA. Razvoj tovarne, v kateri danes dela 416 ljudi, je bil cvetoč. Nekako pred tremi desetletji je podjetje začelo serijsko izdelovati konfekcijo. Prvi Krojev kupec je bila ljubljanska Nama. Letos pričakujejo približno 700 milijonov dinarjev konvertibilnega izvoza, kar predstavlja skoraj četrtino celotnega prihodka. Razen matične tovarne na Trati, ki so jo delavci zgradili z lastnim denarjem 1970. leta, so pred osmimi leti prevzeli v vasi Krka na Dolenjskem še 114 delavcev nekdanjega podjetja Krim Ljubljana, ki je šlo v stečaj.

ke oziroma naj vsaj ne podpira nekaterih panog, ki se monopolno obnašajo.

Kroj ima 20 odstotkov pravic pri uvozu. Vendar pa so te pravice bolj na papirju kot zares, saj zelo togo odrejejo, koliko bombaža lahko uvozimo, koliko svile, volne, modnih dodatkov. To, da zdaj rabimo svilo in ne bombaž, nam ne pomaga preseči uvoznega administriranja.

Drug velik problem je tečaj dolarja, ki stoji že mesec dni. Če bo domača inflacija prehitela rast vrednosti tuje valute, ki je v primerjavi z dinarjem že tako podcenjena, potem to pomeni, da bomo izvozniki spet na slabšem.

Ugotovitve pravijo, da Jugoslovani kupujejo že za približno četrtino manj konfekcije. Tovarne na jugu zato delajo celo »lon« za Vzhod, kar je katastrofa. Mi, ki imamo majhne in kvalitetne serije, k sreči padca kupne moči ne čutimo. Dogaja se celo nasprotno. Pogodbe za prihodnje leto, ki jih sklepamo, so že zdaj za najmanj 20 odstotkov bogatejše od letošnjih. To pomeni, da je tudi doma še dovolj kupcev, ki se želijo lepo obleči in so za dober izdelek pripravljeni tudi primerno plačati. Pri tem pa se, kot že rečeno, ubadamo z vprašanjem, kako in kje dobiti kakovostne tkanine.

Kljub težavam bomo letos izvoz povečali za dvajset odstotkov v primerjavi z lanskim.

SKUPEN GORENJSKI ELEKTRONSKI STROJ ZA KROJENJE

V Kroju so pred tremi desetletji začeli razmišljati o specializaciji. Danes so eni pomembnejših izdelovalcev ženskih plaščev, kostimov in jop v Jugoslaviji. Ta oblačila predstavljajo devet desetih proizvodnje, samo ena je za moški program.

Tak program bodo v Kroju obdržali, njihov glavni cilj pa je, da obdržijo vrhunsko kakovost, pod katero razumejo majhne serije kvalitetne uporabno modne konfekcije. Ne glede na spremembe, ki jih prinaša življenje, novi zakoni, nove vlade, se trudijo obdržati vedno korekten odnos do poslovnega partnerja. Njihove želje se ne ustavijo pri preživetju, hočejo več, hočejo napredovati, hočejo

V prvem polletju so v Kroju povečali obseg proizvodnje, primerjano s prvim polletjem lani, kar za 16,4 odstotka. Tako povečanje so dosegli predvsem z večjo proizvodnjo pri kooperantih na Hrvaškem in v Bosni, ki šivajo za Kroj, medtem ko v Kroju opravijo večino zahtevnejšega dela: oblikujejo, krojijo in nato sešite dele kompletirajo. Pomeni, da so morali več delati tudi v loški tovarni.

Celotni prihodek je v prvem polletju znašal 865 milijonov dinarjev ali 135 odstotkov več kot lani, občutno rast pa pričakujejo v običajno močnejših zadnjih mesecih. Rezultat je na domačem trgu plod 90-odstotnih višjih cen Krojeve konfekcije ter 6000 več prodanih plaščev in kostimov. Tudi na tuje so poslali 3000 oblačil več, medtem ko je bila marka v tem primerjalnem obdobju višja za 84 odstotkov.

Povprečni mesečni osebni dohodek je bil v polletju 83.576 dinarjev, kar je od lani 123-odstotna rast.

spet prodajati plašče v Švici in Franciji pod Krojevo firmo, kot so jih že pred leti.

Precej strojev so v zadnjih treh letih že obnovili, prihodnje leto bodo dobili trideset novih šivalnih strojev; menijo, da bodo obnovo sklenili v dveh, treh letih.

Trenutno skušajo spraviti v življenje idejo o pripravi za elektronsko krojenje, za kar je potreben procesni računalnik za pripravo krojev in krojnih slik. Nakup takega sistema, ki ga je pripravljena podpreti tudi Ljubljanska banka, bi bil upravičen, če bi denar združila šestserica gorenjskih konfekcij: razen Kroja še Gorenjska oblačila in Triglav konfekcija iz Kranja, Novost in Trio iz Tržiča ter Venenine Bled. Sistem stane okrog 210.000 dinarjev. Bistvo skupnega nakupa je na eni strani delitev stroškov, na drugi strani pa čim večji izkoristek stroja, ki ga v eni sami tovarni ne bi mogli polno zaposliti.

V Kroju so prepričani, da tudi v konfekciji brez sodelovanja znanosti ne bo pravega napredka, saj le sodobnejša tehnologija (ne robotizacija) lahko pomaga ljudem več narediti.

Zal o nujnosti takšnega posodabljanja v vseh tovarnah še niso povsem prepričani oziroma imajo ponekod proizvodni procese še premalo dodelan. Kljub temu v Kroju upajo, da se bodo gorenjski konfekcionarji uspeli sporazumeti in da bodo že letos dobili stroj, s katerim bi si olajšali krojenje. Najprimernejše mesto za stroj bi bilo v tekstilni srednji šoli v Kranju, kjer bi ga lahko vključili tudi v izobraževalni proces.

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ CENJENI DOMA IN V TUJINI

Gorenjska oblačila Kranj imajo zanimivo zgodovino. Rojstvo tega delovnega kolektiva sega v leto 1947. Iz preprostih in slabo opremljenih šiviljskih in krojaških delavnic je zrastle podjetje, ki je že leta v vrhu slovenske tekstilne konfekcije. Leta 1969 si je tovarna nadela sedanje ime, v šestdeseta leta pa sodijo tudi zametki sedanje organizacije podjetja. V letih 1974 in 1976 sta zrasli v Kranju in na Jesenicah povsem novi tovarni, ki še danes zbujejo pozornost. V Gorenjskih oblačilih je zaposlenih 420 ljudi. Delajo v kranjski in jeseniški temeljni organizaciji, v Kranju, na Cesti JLA, pa je tudi sedež delovne skupnosti skupnih služb. V Gorenjskih oblačilih je proizvodnja povsem avtomatizirana.

KONFEKCIJA PO OKUSU TRGA

Nastajanje sedanjega proizvodnega programa Gorenjskih oblačil ni bilo enostavno. Sprva so delali samo po naročilih, z leti, ko so se potrošniki vedno bolj podpirali modnim zahtevam, pa so se izdelki Gorenjskih oblačil začeli pojavljati tudi po trgovinah. Proizvodnja je bila klasična krojaška in šiviljska, na strojih, ki so jih v razvitejših državah že opuščali. Storitvenih dejavnosti je bilo vedno manj, prevladujoča v proizvodnji je postajala ženska konfekcija. Pojavili so se zametki serijske proizvodnje, normiranega in vnaprej planiranega dela. Naročil je bilo vedno več in leta 1969 je bilo že potrebno dvoizmensko delo. Gorenjska oblačila so se v teh letih prebila v vrh jugoslovanskih konfekarjev. Tovarna je bila visoko akumulativna in nič čudnega ni, če so bili novi prostori in sodobna opre-

ma kupljeni popolnoma brez posojil. Gorenjska oblačila so uvedla tekoči transport od skladišča reprodukcijskega materiala skozi proizvodnjo do skladišča končnih izdelkov. Leta 1977 je znašal izvoz prek dodelavnih poslov le 10 odstotkov proizvodnje, danes pa že polovico. Izdelavni časi so se kljub starajoči se opremljivali normam

Ko so v Gorenjskih oblačilih ocenjevali polletne rezultate gospodarjenja, so menili, da dosežki sicer niso slabi, vendar pa so v primerjavi z drugo slovensko tekstilno industrijo trenutno nekoliko slabši. Celotni prihodek je znašal milijardo 159 milijonov dinarjev, dohodek 539 milijonov, čisti dohodek pa 382 milijonov dinarjev, od katerih so jih 293 namenili za osebne dohodke in v sklad skupne porabe. 90 milijonov je ostalo za akumulacijo, kar v tovarni ocenjujejo kot dobro. V prvem polletju je znašal povprečni izplačani osebni dohodek na delavca 77.998 dinarjev.

Trenutni položaj tovarne pa je zelo dober. Prodaja za jesen in zimo je uspešna in to se bo nadaljevalo tudi prihodnji mesec. Do konca leta pričakujejo zelo ugodne absolutne in relativne rezultate. Zato bodo lahko namenili več sredstev za osebno in skupno porabo v delovni organizaciji. Po sedanjih kazalcih sodeč bodo Gorenjska oblačila dosegla povprečne rezultate slovenskega gospodarstva. Značilnost za Gorenjskih oblačil je, da že vrsto let presegaajo rezultate svoje konfeksionarske podskupine po dohodku na delavca, po deležu akumulacije v dohodku, donosnosti in reproduktivni sposobnosti. V primerjavi s celotnim gospodarstvom pa Gorenjska oblačila delno zaostajajo pri osebnih dohodkih in skladu skupne porabe. Gorenjska oblačila klasičnega izvoza nimajo. Gojijo predvsem dodelavne posle in kooperacijo s firmami iz Zvezne republike Nemčije, za kar bodo letos dobili prek 2 milijona zahodnonemških mark, to pa ni malo.

razvitih dežel in so jih tudi dosegli. Eden od vzrokov za doseganje tega cilja so tudi sodobni delovni prostori, katerih načrtovalec je prejel tudi Prešernovo nagrado.

Proizvodnja Gorenjskih oblačil v celoti je konfeksionarsko ozko specializirana, ker je le tako mogoče slediti hitro se spreminjajočim zahtevam mode. Specializirani pa sta tudi proizvodnji v temeljni organizaciji v Kranju in v temeljni organizaciji na Jesenicah. Na Jesenicah šivajo predvsem lažjo žensko konfekcijo, h kateri sodijo poročne obleke, večerne obleke in obleke za razne slovesnosti. Kranjska temeljna organizacija pa je specializirana za izdelovanje plaščev, kostimov, kril ter ženskih enodelnih in dvodelnih oblek.

Ker polovica zmogljivosti dela za izvoz, si morajo Gorenjska

oblačila pri proizvodnji za domači trg pomagati z domačimi kooperanti, kot so Kreator iz Celja, Sava iz Orašja in Konfekcija iz Zupanje. Te tovarne delajo po tehnologiji in zamislih Gorenjskih oblačil iz Kranja. Specializacija proizvodnje in s tem ohranitev mesta v vrhu jugoslovanskih konfeksionarjev sta tudi glavni nalogi v prihodnosti.

Proizvodne zmogljivosti so že vsa leta večje od števila zaposlenih. Zaradi nizkih osebnih dohodkov v tekstilni industriji in s tem tudi v Gorenjskih oblačilih mladi v letih, ko se opredeljujejo za poklice, v naši panogi ne vidijo prihodnosti, niti ni zanj pravega zanimanja. Takoj bi lahko zaposlili 50 šivilj. Da pa je problem še večji, nekatere druge tovarne preplačujejo najboljše delavce, kar marsikoga zmami. Svoje mreže prodajalnih nimamo, ker se nam to ne splača, zato za te namene združujemo denar s prometnimi delovnimi organizacijami oziroma s trgovino. Vendar tudi tu ne gre brez problemov, saj so pritiski na proizvajalce večji, vendar pa tako kot oni nimamo dovolj akumulacije. Na tuja tržišča prihajamo na račun kooperacij oziroma dodelavnih poslov. Ocenjujemo, da je takšno sodelovanje za nas donosno, da nam bo letos prineslo prek 2 milijona zahodnonemških mark, da pa tudi na ta način lahko sledimo zahtevam in normam, ki veljajo v deželah z razvito tekstilno konfekcijo in tehnologijo na najvišji ravni. Veliko pove tudi podatek, da polovica naših proizvodnih zmogljivosti dela samo za tujega kupca in le polovica za domači trg.

O sedanjem položaju Gorenjskih oblačil in načrtih je RACUNOVODJA STANE OBLAK povedal: »Naš sedanji položaj je dober in tako bo do konca leta. V prihodnjih letih ne nameravamo vlagati v novogradnje, ampak v modernizacijo, v sodobno tehnologijo proizvodnje. Le na ta način bomo lahko še naprej vzdržali v vrhu slovenskih in jugoslovanskih konfeksionarjev in bomo uspeli tudi na tujem. Nikakor ne moremo dobiti dovolj delavcev.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ KRILA, OBLEKE, ROBCI IN PRTI

Triglav konfekcija iz Kranja je prostorsko utesnjena delovna organizacija v obratu Tekstilindusa II na Savski cesti v Kranju. Zato se skoraj vsak začudi, kako more kolektiv kljub tolikšni prostorski stiski dosegati takšne poslovne rezultate in takšno kakovost. V Triglav konfekciji je zaposlenih približno 220 delavcev, med katerimi prevladujejo ženske, doma iz Kranja in okolice, po poklicu kvalificirane šivilje. Rojstvo podjetja sega v leto 1962, ko so v Kranju pri Tekstilindusu osnovali invalidske delavnice. Počasi so rasle in postale samostojno podjetje, specializirano za izdelovanje oblek in kril. Značilnost Triglav konfekcije je izredno razvejena mreža sodelavcev kooperantov po različnih krajih Jugoslavije, ki delajo predvsem za potrebe domačega trga.

KONFEKCIJARJI SE NE SKRIVAJO ZA SVOJIMI PLOTOMI

Za izdelovalce tekstilne konfekcije je značilno, da se ne skrivajo vsak za svojim plotom, ampak vedno bolj iščejo skupne oblike sodelovanja. Dobre so tudi vezi s konfeksionarji iz drugih republik in pokrajin, kar je sploh značilnost jugoslovanske tekstilne industrije, kamor konfeksionarji tudi sodijo. Najbolj svež primer sodelovanja gorenjskih konfeksionarjev je skupen nakup za proizvodnjo uporabne računalniške opreme za izdelovanje krojev.

Triglav konfekcija iz Kranja je specializirana tovarna za žensko konfekcijo. Glavni proizvodi so krila in obleke. Drugi program, ki so ga osvojili in po katerem se posebej slovijo doma in tudi na tujem, pa je robljenje robev in prtov.

Blago kot osnovna surovina je za kakovostnega konfeksio-

narja večkrat problem. Za tuje kupca ponavadi uporabljajo uvožena blaga, za domači trg pa domača, čeprav Triglav konfekcija tudi za izdelavo konfekcije za izvoz že uporablja domačo surovino. Triglav konfekcija dobiva blago iz kranjskega Tekstilindusa, Tekstine iz Ajdovšine, Mariborske tekstilne tovarne, Svile iz Maribora, Gorenjske predilnice iz Skofje Loke, Tkalnice iz Vižmarij, Metke iz Celja, iz Prebolda in tudi od nekaterih proizvajalcev iz drugih republik. Za izvozno proizvodnjo je osnovna surovina uvožena na osnovi kooperacijskih oziroma dodelavnih poslov, vendar je izvozna ženska konfekcija Triglav konfekcije vedno pogosteje izdelana iz blaga domačih tovarn, predvsem Tekstilindusovega, Tekstine in Svile. Ta blago dosega kakovost, ki se enako-

Z gospodarskimi rezultati letošnjega prvega polletja so v Triglav konfekciji zadovoljni. Po kazalcih uspešnosti ostajajo v vrhu slovenskih izdelovalcev tekstilne konfekcije, predvsem pa so zadovoljni z rastjo dohodka in akumulacije, kjer so indeksi obetavni in zagotavljajo normalno poslovanje tudi do konca leta. Osebnih dohodkov ponavadi v prvem polletju niso najboljši, v drugem polletju pa se popravijo, ko se na trgu že pokažejo sadovi proizvodnje. V prvem polletju je bil povprečni mesečni dohodek v Triglav konfekciji okrog 80.000 dinarjev, sedaj pa je že porasel na 110.000 dinarjev. Akumulacija je še kljub temu višja od rasti kosmatih osebnih dohodkov. Med problemi v poslovanju postavljajo na prvo mesto preskrbo z domačim reprodukcijskim materialom. Spoštovanje dogovorjenih rokov je za marsikoga tuje. Večkrat je vprašljiva tudi kakovost. Največkrat pa se dogaja, da se od naročila do dobave reprodukcijskega materiala cena krepko dvigne, konfeksionarji pa morajo cene določiti že za leto vnaprej. Zato je uganiti pravo ceno večkrat umetnost in tudi loterija. Triglav konfekcija povečuje izvoz, nekaj na račun dodelavnih poslov, nekaj pa tudi na račun čistega izvoza. Na konvertibilno področje so ga že povečali za okrog 25 odstotkov kljub težavam, uvoza pa letos še niso imeli. Ker plačila v tujino niso bila izvršena kljub toliko povečanemu izvozu, se to že utegne poznati v proizvodnji in pri posodabljanju opreme.

vredno kosa na tujem z drugimi blagi, tako po kvaliteti kot modnosti.

Ker dela kranjska tovarna predvsem za izvoz, so za domači trg nujna sodelovanja s konfeksionarji iz Slovenije in iz drugih republik ter pokrajin. Z vsem ima Triglav konfekcija dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju. Če pogle-

damo samo kranjsko tovarno, smo smo majhni, pravijo, če pa smo vsi skupaj, smo kar veliki. Nedvomno je velika želja Triglav konfekcije čim prej priti do boljših delovnih prostorov. Sedaj so na tesnem, upajo pa, da bo prostorske stiske kmalu konec in da bodo potem lahko lažje uresničevali razvojne programe.

O položaju in razvoju Triglav konfekcije je njen DIREKTOR TONE MARČUN razmišljal takole: »V tovarni smo zadovoljni s sedanjim položajem in prodajo. Ker pa smo prostorsko utesnjeni, nimamo možnosti za posodabljanje proizvodnje in izpeljavo notranjega transporta. Ker vsako leto sproti obnavljamo opremo, je sedaj dosti nove. Zato tudi nimamo večjih enkratnih naložb. Prav sedaj se gorenjski konfeksionarji dogovarjamo o skupnem nakupu računalniške opreme, ki bi bila za enega predraga. Novo opremo bomo uporabljali predvsem za izdelavo kroja, kar bo

pomemben korak pri posodabljanju proizvodnje. V prihodnjih letih bomo namenili še posebno pozornost izboljševanju in izpopolnjevanju kadrovske sestave zaposlenih. Sposobni, z znanjem obogateni ljudje in dobra oprema so pogoj, da bomo uspeli na tujem, predvsem konvertibilnem področju. Izvoz moramo spraviti na višjo raven, vztrajati še naprej pri dodelavnih poslih, razen tega pa iskati pota za še večji čisti izvoz. Naše upanje za prihodnost so kakovostno delo, poslovnost ter sprotne prilagoditve tržišču in modi. Samo to nam bo tudi v prihodnje zagotavljalo nadpovprečne rezultate. Ker ni ljudi, ki bi bili voljni delati v naši panogi, o ekstenzivnem razvoju ne moremo govoriti, ampak samo o intenzivnem. Utrjevali bomo že utečeno sodelovanje z delovnimi organizacijami zunaj Slovenije. Sami nameravamo delati le za izvoz, naše sodelavce pa uporabiti za proizvodnjo za domačega kupca. V Kranju in pri naših kooperantih, ki jih ni malo, bomo zato rabili sposobni kader širokega profila, ki bo usposobljen delati za najzahtevnejšega kupca po najsoodnejši tehnologiji. Sodim, da je Triglav konfekcija sposobna uresničiti te cilje, saj je to tudi prihodnost tovarne.

OBLAČILA NOVOST TRŽIČ

V KORAK Z MODO

Kmalu bo 30 let, odkar se je tržiška konfekcijska hiša Oblačila Novost razvila iz male obrtne krojaške delavnice v Križah. Dolga leta so delali predvsem zaščitna oblačila, delovne halje, predpasnike in podobno, počasi pa so prišli na izdelovanje modne konfekcije. Zdaj prihaja iz Oblačil Novost lahka ženska konfekcija, predvsem obleke, krila, kompleti in hlače. Izdelki so od sezone do sezone zahtevnejši, serije majhne. S kvaliteto in modnostjo nezadržno prodirajo na domači in tuji trg.

PAVEL VOVK, DIREKTOR Oblačil Novost Tržič: »Pred leti smo imeli precej težav. Čeprav smo tudi takrat dobro prodajali, smo dosegali nizke cene, zato so rezultati poslovanja ostajali nizki. Toda zdržali smo. Srečno roko smo imeli pri izbiri prave smeri naše proizvodnje. Opustili smo proizvodnjo manj zahtevnih oblačil in se lotili le lahke ženske konfekcije, ki zahteva znanje, natančnost in seveda modo. Naše serije so majhne. Izdelke prodajamo v naši trgovini na Detelji, sicer pa le s trgovskimi potniki. Srečate jih lahko po vseh slovenskih trgovskih hišah, zadnja leta pa smo prodrali tudi v Istro in Dalmacijo.

jo. Že vrsto let pa smo stalni gost v zagrebških modnih hišah, kjer, vsaj tako pravijo, dajo na modo več kot v Ljubljani.

Svoje delo tudi izvažamo. To je zlasti dodelava. 20 odstotkov naših zmogljivosti gre v izvoz, pretežno v Zahodno Nemčijo. Za tuje kupce bi lahko delali še več, a imamo premajhne zmogljivosti, že tako težko lovimo sezono za domače potrebe. Ko bi se dalo delo za zunanje in domače kupce lepše razporediti, bi dosegli še boljše rezultate. Naša največja težava so prostori. Z njimi se ubadamo že vrsto let. Prostori so stari in majhni, v petih nadstropjih. V njih ni mogoča proizvodnja s tekočimi trakovi. Načrtujemo gradnjo v industrijski coni v Tržiču; v to smo pravzaprav prisiljeni, čeprav je danes težko vlagati v zidove.

VIŠJA KVALITETA – VIŠJE CENE

Zdaj imajo šivilje Oblačil Novost na šivalnih strojih oblačila za jesen-zimo 1986-87. To so pretežno kompleti, kostimi, hlače in praznične obleke. Zanimivo je, da se njihove hlače prodajajo izredno dobro. Izgleda, da so imele kreatorke srečno roko, saj so jih kreirale tako, da jih moški radi nosijo. Pa ne samo hlače! Sploh velja, da pravi čas ujamejo prave modne trende in jih s pridom vključujejo v svoje lastne kreacije. Seveda pa morajo biti razen dobrih kreatork v tovarni tudi pridne in sposobne šivilje, ki so kos zahtevnim oblačilom, s kakršnimi se spoprijema ta mladi tržiški kolektiv.

Ker so ujeli korak z modo, so dosegli dobre gospodarske rezultate. Takih, kot jih ta 80-članski kolektiv dosega letos, še niso imeli. Celotni prihodek 1. polletja 1986 je v primerjavi z lanskim istim obdobjem še enkrat večji, dohodek je za 140 odstotkov višji, čist dohodek pa za 145 odstotkov. In prvič je dohodek rasel hitreje kot porabljena sredstva. Tudi kazalci na zaposlenega so neprimerljivo boljši kot v preteklem obdobju: dohodek na delavca je porasel za 163 in osebni dohodek za 126 odstotkov. Povprečni osebni dohodek je bil letos za 76 odstotkov višji od lanskega v prvem polletju. Popravila se iz meseca v mesec. Medtem ko je bil povprečni osebni dohodek za prvih 6 mesecev letošnjega leta 77.500 dinarjev, se zdaj nje tri mesece suče že okrog 95.000 dinarjev.

Dobri rezultati so odraz modnosti in izredne kvalitete njihovih izdelkov, ki se dobro prodajajo.

Trgovine so se zdaj že navadile, da iz Oblačil Novost prihaja več vrst oblačil, vedno bolj zahtevnih, vedno več vrednih. Tisti, ki so bili vajeni od njih kupovati poceni izdelke, so počasi odpadli. Sprejema pa jih zahtevni trg, ki daje poudarek predvsem modi in kvaliteti. Tu pa se dosegajo tudi višje cene.

Večina šivilj je kvalificirana, v zadnjih letih so obnovili ves

strojni park. Vse devize, ki jih uporabljajo za nakup strojev, pridobijo z izvozom. Včasih so težave z materiali. Njihove serije so majhne in včasih prav zaradi majhnih naročil dobavitelji določenega artikla sploh ne izdelajo, ker ga pač tudi drugi niso naročili. Potem iščejo zamenjave, zgodi pa se tudi, da listega artikla sploh ne morejo delati.

ODEJA ŠKOFJA LOKA

POGLED, KI SEŽE DLJE OD POSTELJE

Zametki Tovarne prešitih odev Odeja iz Škofje Loke uradno segajo v leto 1932, ko je trgovec Rado Thaler ustanovil delavnico vatranih prešitih odev. Po vojni je bilo podjetje registrirano 1947. leta. Od prvih pet do deset stalno zaposlenih delavk danes dela v tovarni 150 ljudi, tudi zdaj večinoma žensk, ki so se dolga leta požrtvovalno in v upanju na boljše čase prilagajale spremenljivemu delovnemu času, kakršnega je narekoval sezonski značaj proizvodnje. Pogosto so delale tudi v treh izmenah, ponoči, v nizkih prostorih, v katerih je neprenehoma lebdel oblak bombažnega prahu. V novi, svetli, sodobni tovarni na Trati, v kateri tudi večino zastarelih strojev že nadomeščajo sodobni avtomati, se je delavkam vera v boljše čase uresničila.

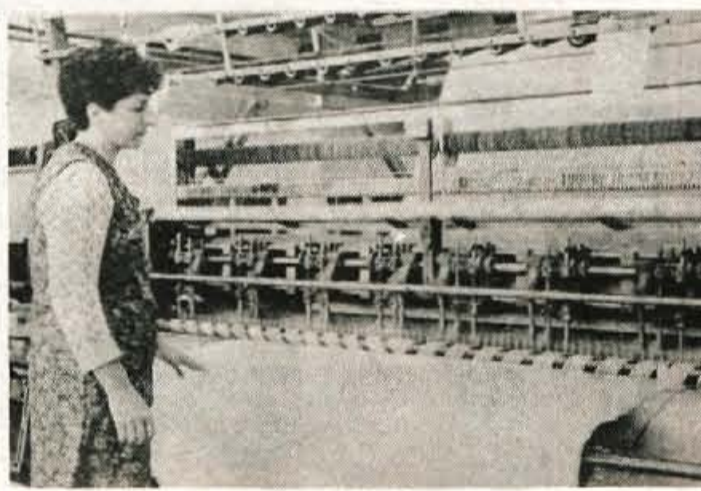
DIREKTORICA ANKA SKRUŠNY: »Čeprav smo z dodatnim programom ublažili velike padce prodaje v poletnih mesecih, se prodajna sezona za nas začne in bo trajala do konca leta. Najhujša sovražnica naše proizvodnje je neredna in nepravočasna dobava materialov, zaradi česar se moramo stalno prilagajati tistim, ki jih pač imamo, in iskati nadomestila, namesto da bi se tačas ukvarjali s kakšnim pametnejšim delom.

Za pomembnejše osvajanje zunanjega trga nismo ravno najbolj prikladni. Vzrok so ne-

primerne surovine, predvsem polnila, ki jih v svetu stalno izboljšujejo, naši domači proizvajalci pa že desetletje ostajajo pri enem in istem in niti nočejo razmišljati o napredku, o prihodnosti.

Ukrepi zvezne vlade nas zadanajo predvsem na področju cenovne politike. Še vedno smo zelo daleč od tržnih zakonitosti. Smo v skupini, ki mora cene prijavljati štiri mesece vnaprej, medtem ko jih naši dobavitelji oblikujejo za nami. Pomeni, da smo finalisti, 'pod režimom', dobavitelji pa ne, kar nas zelo prizadene. Tudi to je eden od spodbujevalcev inflacije. Ker se vsak finalist boji, kaj bo z njim, če prijavi prenizke cene svojih izdelkov, če jih bo povečal manj kot za njim dobavitelj, se dogaja, da nekateri s cenami tudi pretiravajo.

Prav tako kot s takim načinom oblikovanja cen se ne morem strinjati z indeksiranimi rastmi. Zadnji, precej boleč primer indeksiranja so osebni dohodki. Na ta način ne bomo zastavili prevelike porabe, če gre za to, ampak bi morali res pogledati kvalitetne kazalce uspešnosti gospodarjenja. Menim, da bi bilo vsem, ne le gospodarstvu, precej bolje, če bi imeli manj zakonov, pa bi se tistih, pravih, bolj držali.

TUDI NAPREJ SAMO PREŠITO BLAGO

Osnovni proizvodni program Odeje so prešite odevje, nadvložki, posteljna pregrinjala in vzglavniki. V dopolnilni program sodijo spalne vreče, toaletne torbice, etujti in podobni izdelki, medtem ko je v otroškem programu vse, kar je potrebno v otroški postelji pa še kaj več: od spalne vreče do ščitnika za posteljo, podlage za previjanje, vreče za voziček, pivjalne torbe, podlage za stajico do drobnarij. Dopolnilni program, ki so ga začeli razvijati, ko so ugotovili vrzel teh izdelkov na trgu, zavzema v proizvodnji že približno 30 odstotkov. Razvijati ga nameravajo še naprej ter dopolnjevati tako po vrsti izdelkov kot po kakovosti, obliki in izgledu.

V Odeji uporabljajo samo prešito blago. Tudi naprej bo ta

Zaradi boljše organizacije je letos delo v proizvodnji bistveno lažje in tudi rezultati so ugodnejši. Proizvodnja se je v prvem polletju v primerjavi z enakim časom lani povečala za 20 odstotkov (v osmih mesecih za 18 odstotkov), produktivnost, v kateri je všteto tudi režija, je bila večja za 11 odstotkov. Kljub boljši organizaciji Odeji tako dobrih rezultatov, h katerim so pomagali še novi programi in boljša izraba delovnega časa, niso pričakovali. Obseg prodaje se je povečal za 17 odstotkov, medtem ko je bil v denarju za 147 odstotkov bogatejši kot lani.

V prvem polletju so v Odeji ustvarili okrog 1,1 milijarde dinarjev celotnega prihodka, dohodek je znašal okrog 305 milijonov dinarjev, kar je 158 odstotkov več kot lani v enakem času. Zelo hitro pa so naraščali prispevki in davki iz dohodka; ki so bili za 21 odstotkov večji. Čisti dohodek je dosegel 238 milijonov dinarjev, 145 odstotkov več, za osebne dohodke so porabili 118 milijonov dinarjev ali 158 odstotkov več, povprečni osebni dohodek na delavca pa je znašal 92.831 dinarjev ali 140 odstotkov več kot v prvem polletju lani. Za reprodukcijo je bilo 149,4 milijona dinarjev, reprodukcijska sredstva na poslovna sredstva pa so se z lanskimi 10,8 letos povzpela na 14,89. Delež denarja za osebne dohodke in skupno porabo se je v dohodku zmanjšal za dva odstotka.

jo z novo kolekcijo. Odeje niso več samo klasične spalne, ampak tudi za poletje, za kamping, za otroke.

Prednost Odeje, ki pa je vsi kupci najbrž še ne poznajo, je vzorčna šivalnica, v kateri šivajo razne unikatne izdelke po naročilu, torej za znanega kupca, ki lahko prinese tudi svoje blago. V Odeji mu dodajo polnilo, obliko in šive. Na tem področju veliko in uspešno sodelujejo z Eksperimentalno tkalnico v Kamniku.

Na tehnično-tehnološkem področju sledijo razvoju, kolikor jim to dovoljuje ostanek dohodka, ki ga namenjajo za vlaganja. Prav te dni pričakujejo nov poljski stroj za formiranje voluminoznih snovi iz sekundarnih surovin. Zaposlenim bo prinesel boljše delovne razmere, z njim se bo izboljšala tudi kakovost izdelkov, medtem ko količina ne bo večja.

Lani so v Odeji kupili dva nova avtomata za izdelavo odev, zdaj pa bodo starim strojem dodali avtomatiko, tako da bo več

kot 60 odstotkov osnovnih strojev za izdelavo odev avtomatiziranih.

V tem srednjeročnem obdobju načrtujejo tudi nakup velikega stroja z avtomatskim vzorčenjem, ki bo nadomestil sedanja dva, že iztrošena. Dopolnilni program pa vsako leto kupijo nekaj specialnih šivalnih strojev.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

SMUČANJE, REKREACIJA, SONCE, ZABAVA...

IZŠEL JE KATALOG »ZIMA 86/87« Z NAJŠIRŠO PONUDBO ZA ZIMSKI DOPUST

- 33 največjih smučarskih centrov v Jugoslaviji (Kranjska gora, Vogel, Velika planina, Kravac, Kanin, Popova Sapka...)
- 15 smučarskih centrov v tujini (Chamonix, Val d'Isère, Val Thorens, FalCADE, Bad Kleinkirchheim, Malniz...)

NOVOSTI: Kompas klub Bovec
Kompas klub Malniz
kmečki turizem pod Roglo
smučanje v ČSSR

tedenske smučarske karte, organizirani prevozi, apartmaji, bungalovi, hoteli, zasebne sobe...

POPUSTI!

SI ŽELITE MIRNEJŠEGA ODDIHA, ZDRAVJA IN REKREACIJE?
SEŽITE PO KATALOGU »JESEN—ZIMA—POMLAD«.

INFORMACIJE IN KATALOGE LAHKO ŽE DOBITE V VSEH POSLOVALNICAH KOMPASA!

JESENSKO RAZPOLOŽENJE

TUDI V PRODAJALNI PEKO NA GREGORČIČEVI 8 V KRANJU

VAM NUDI
modno moško
- žensko
- otroško obutvo
1. planinske čevlje
2. športno obutvo
3. oblačila za prosti čas
4. oblačila za kolesarje

ODPRTO
730 - 1930
SOBOTA
730 - 1300

Pestra izbira obutve Peko vas čaka tudi v prodajalnah na Titovem trgu in v Prešernovi ulici.

Poleg bogate ponudbe obutve za vso družino za šport in rekreacijo imajo v trgovini tudi veliko izbiro oblačil za prosti čas in kolesarjenje.

TOZD Detajl KOKRA
Trgovska DO Kranj,

JE ODPRLA NOVO PRODAJALNO VESNA na JESENICAH,
Cesta maršala Tita 47/a

Prodajni program: konfekcija, pletenine, srajce, bluže, perilo, modni dodatki

S POSEBNIMI VLAKI PO JUGOSLAVIJI

Črna gora — Cetinje, Kotor, vrh Lovčena, Budva, Ulcinj, Bar, Skadarsko jezero. Odhod 15. oktobra popoldne, povratek 19. oktobra

Voznja po progi Beograd — Bar. Cena 42.000 din.

Makedonija — Skopje, Bitola, Herakleja, Kruševo, Ohridsko in Prespansko jezero, Struga in Ohrid. Odhod 1. oktobra popoldne, povratek 5. oktobra. Cena 39.800 din.

Z vlakom zaradi udobja! Na dolgo pot se boste tja in nazaj peljali v spalnikih oziroma v vagonih z ležalniki; v vlaku bo tudi vagon — bife (osvežilne in alkoholne pijače, topli napitki in prigrizki)

Cena vsebuje vse prevoze z vlaki in avtobusi, gostinske usluge (polne penzione v Črni gori in Makedoniji), vodstvo, vstopnine in organizacijo potovanja.

Prijave in informacije: poslovalnica TTG v Ljubljani, Mariboru, Celju, Rogaški Slatini, Murski Soboti, Novi Gorici, Bohinjski Bistrici, Kopru in Portorožu. Lahko se prijavite tudi po pošti na naslov:

TTG, turistična poslovalnica
Ljubljana, Titova 40
(telefon 061/325 - 651)

IZLETI ZA POSAMEZNIKE:
KORNATI, 3 dni, odhod 28. 9.
BENETKE, 1 dan, odhod 4. 10.
SALZBURG, 1 dan, odhod 4. 10.
ZLATA PRAGA ZA DAN REPUBLIKE, odhod 27. 11.

AVTOBUSNI IZLETI ZA SKUPINE:
BRIONI, eno in dvodnevni izleti
ISTRA, 2 dni
AVSTRIJA — POMURJE — MADŽARSKA, 3 dni
BUDIMPEŠTA, 2 dni
DUNAJ, 2 dni
ZLATA PRAGA, 3 dni
DUNAJ — BRATISLAVA, 2 ali 3 dni

RAZEN TEGA ŠE: izbor izletov po domovini in zamejstvu.
Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

40 vsak dan kaj novega

nama Škofja Loka
ŠKOFJA LOKA

PRITLIČJE:

- kristalni kozarci Kristal Zaječar po polovičnih cenah
- otroške pižame, puliji in puloverji po zelo ugodnih cenah
- ženske, moške in otroške nogavice ugodno
- moške srajce po 2.546 din

SAMOPOSTREŽBA

- nekateri mesni izdelki CITROS - 15% popusta
- kekse, sardine, vložena mešana solata - ugodno

HIŠA DOBREGA NAKUPA!

TEKSTILNA ZVEZDA TOVARNA
KRANJ, Savska cesta 46

vabi k sodelovanju
DIPLOMIRANE TEKSTILNE INŽENIRJE
za dela oziroma naloge

1. VODENJE RAZVOJNO-KONTROLNE SLUŽBE
2. RAZVOJNEGA TEHNOLOGA

Od kandidatov pričakujemo:

- visoko strokovno izobrazbo tekstilne usmeritve in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v tekstilni industriji
- aktivno znanje enega svetovnega jezika (zaželjena nemščina) in pasivno drug svetovni jezik
- organizacijske sposobnosti

Kandidatom nudimo:

- stimulativne osebne dohodke
- možnost reševanja stanovanjskega vprašanja
- kreativno delo na področju razvoja novih kvalitativnih proizvodov lepljivih medvlog, kaširanih izdelkov...
- možnost strokovnega izpopolnjevanja doma in v tujini

Pokličite nas po telefonu 064-22-651, vsak dan od 8. do 14. ure ali se zglasite osebno v kadrovski službi DO TT Zvezda Kranj, Savska cesta 46.

Kandidati! Prepričali se boste, da je Zvezda Kranj po proizvodnem programu in po poslovnih rezultatih zanimiva OZD za vašo sklenitev delovnega razmerja.

ALPETOUR DO PROMET
TOZD MEHANIČNE DELAVNICE ŠKOFJA LOKA

objavlja po sklepu delavskega sveta tozda javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

	izklicna cena
1. IMV 1600 super kombi-furgon, leto izdelave 1970, vozen	480.000 din
2. stružnica TS-1180 — 1150, leto izdelave 1958, uporabna	1.300.000 din
3. stroj za parno pranje — FEROMON, leto izdelave 1981, neuporaben	120.000 din
4. kanalna dvigala — hidravlična — 7 kom, uporabna	20.000 din 30.000 din

— velika

Licitacija bo v petek, 26. septembra 1986, ob 13. uri v prostorih tozda Remont DE Labore, Kranj, Ljubljanska cesta 22.

Ogled vozila je mogoč istega dne uro pred licitacijo na mestu licitacije (pod zap. št. 1), druga osnovna sredstva si lahko ogledate 25. septembra 1986, to je dan pred licitacijo, od 10. do 12. ure v prostorih tozda Mehanične delavnice, Kidričeva 11, Škofja Loka. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo vplačajo 10-odstotno varščino od izklicne cene posameznega osnovnega sredstva.

Kupoprodajno pogodbo bomo sklenili s ponudnikom, ki bo ponudil najvišjo ceno. Predstavniki pravnih oseb morajo ob vplačilu varščine predložiti pooblastilo DO, ki jo zastopajo.

Prodajni pogoji: najnižji možni dvig cene znaša 1.000 din. Kupec mora vplačati dogovorjeno kupnino v gotovini ali z virnanskim nalogom pred prevzemom vozila, vendar najkasneje v treh dneh po sklenjeni pogodbi.

Prometni davek in stroške prepisa plača kupec. Prodaja bo po načelu videno-kupljeno in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec mora pri prevzemu vozila pregledati številke motorja in šasijske in druge značilnosti vozila ter jih primerjati s podatki v dokumentih.

Temeljna banka Gorenjske, Kranj, n.sub.o. JLA I, Kranj

objavlja po sklepu izvršilnega odbora z dne 12. 9. 1986 javno licitacijo

AVTOMOBILA RENAULT 30, letnik 1979

1. oktobra 1986 ob 14. uri na pokritem parkirišču poslovne stavbe LB-TBG V Kranju, cesta JLA I.

Izklicna cena 2.000.000 din.
Prometni davek plača kupec.
Informacije po telefonu: 064/27-271.

MALI OGLASI tel.: 27-960 cesta JLA 16 aparati, stroji

Prodaja TRAKTOR deutz 4506 S, 300 ur, ali ferguson 35 KM z bočno kosi... Prodaja GLASBENI CENTER... Prodaja MINIKOMPONENTO...

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali objaviti nekaterih oglasov, objav, malih oglasov in zahval preložiti na torek. Prosim, da razumevanje. Uredništvo

Prodaja MINIKOMPONENTO 2 x 25 W... Prodaja enoosno PRIKOLICO s kasonom za večji traktor... Prodaja poceni INSTRUMENT elektricni MULTIMER...

gradbeni mat.

Prodaja armaturne mreže 8 x 6 in betonsko železo... Prodaja poceni prodajna VRATA, OKNO s hrastovo roletto... Prodaja dva nova strešna OPEKO...

Velika javna TOMBOLA na Poljanah nad Jesenicami 21. septembra 1986 ob 14. uri

Glavni dobitki: dva avtomobila ZASTAVA 101 dva mopeda TOMOS pralni stroj, hladilnik, premog, betonsko železo, cement in drugi dobitki v skupni vrednosti pol milijarde starih dinarjev. Vabi Smučarski klub Blejska Dobrava

stan.oprema

Zaradi selitve prodaja trajnožarečo PEČ plamen - magma 10, staro eno leto... Prodaja mladinsko SOBO belo-zelena kombinacija (omara, most, pisalna miza, predalnik)... Ugodno prodaja zelo ohranjen PREDSOBO bor...

Prodaja pony express in dirkalno KOLO rog senior na 10 prestav... Prodaja mehka in trda DRVA, Srednja vas 10, Golnik... Prodaja KOTEL za žganjekuho, BRZOPARILNIK, 80 l, nov, pralni STROJ...

Velika denarno blagovna TOMBOLA v Domžalah v nedeljo, 21. septembra ob 14. uri glavni dobitki 5.000.000 din (1/2 milijarde) zastava 101 126 P 50 SM 20 SM in ostali dobitki v skupni vrednosti 1 milijarde. Vabi Smučarsko društvo Domžale

Prodaja PEČ stadler, novo, 35.000 ccal, 20% ceneje in 50 m³ ladijskega PODA... Prodaja mlado KRAVO za skrinjo, Ribno 31... Prodaja SVINJO po prasitvi za doplatnje in KRAVO po izbiri...

Kupim STROJ za brušenje parketa... Kupim ŠIVALNI STROJ cik-cak in STROJ za šivanje usnja... Kupim 4 do 7 dni staro TELIČKO simentalcko za plemo...

Prodaja KRAVO tik pred telitvijo, Dobro polje 16... Prodaja KRAVO v 9. mesecu brejosti KRAVO Zalog 38... Prodaja PASAT, letnik 84, Niko Friškovec, Kamniška 1, Menges

***** NOVO ***** ZLATARNA Goldie MODERNE POROČNE PRSTANE - PRSTANE S KAMNI - OGRVICE - VERIŽICE - DOBITE V ZLATARNI GOLDIE NOVI TRGOVSKI CENTER V RADOVLJICI, CANKARJEVA 70 *****

Prodaja ugodno kovinsko CISTERNO, 2200 l, za kurilno olje... Prodaja karambolirano Z 750 LE, letnik 78... Prodaja STEDILNIK (2 plin, 2 elektrika), nov namizni STEDILNIK...

Prodaja 35 prm bukovih DRV in motorno KOLO ZM 250... Prodaja otroško športno KOLO na 5 prestav... Prodaja semenski KROMPIR igor in ZASTAVO 750 za rezervne dele...

Prodaja rabljen OBRAČALNIK VOGEL & NOOT HEUBLITZ... KULTIVATOR predsetvenik - plug in škropilnico... MINOKOMPONENTO nordmende (dolby 5, stopenjski equalizer) prodam...

Mizarstvo in profiliranje lesa OVSENIK ALOJZ Kranj, Jezerska cesta 108 c tel.: (064) 35-770 Nudimo več vrst ogledal, garderobne stene, mizice, stenske in stropne obloge, kotne letve ter več vrst letev za uokvirjenje slik in gobelinov Se priporočamo!

Ena hranilna knjižica - manj stroškov Pa poskusimo dokazati zapisano geslo. Mnogim varčevalcem se je zaradi različnih razlogov nabralo več hranilnih knjižic, pri čemer pa najpogosteje za poslovanje z banko uporabljajo le eno ali največ dve knjižici... Torej naj res velja: ena hranilna knjižica - manj stroškov in boljši pregled nad prihranki! ljubljanska banka Temeljna banka Gorenjske

rahel dotik PLANIKA TOZD TRGOVSKA MREŽA ZAKAJ PA NE ENKRAT LAK! DIOZ art. 31-25 9.902 din PLANIKA Jela 7.970 din V ceno je vračunan prometni davek.

